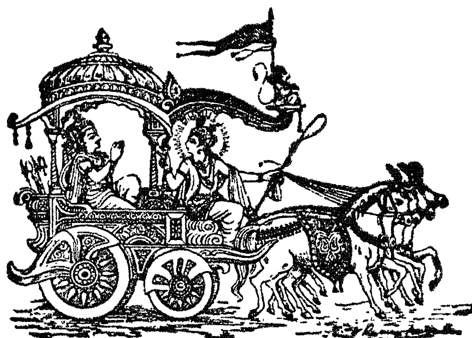
శ్రీ సాయికృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీ సాయిభారతీ తృతీయసుమము

శ్రీ మదాంధ్ర

భగవద్గీతాసుధామాధురి

కృష్ణం వందే జగద్గురుం.

రచన :

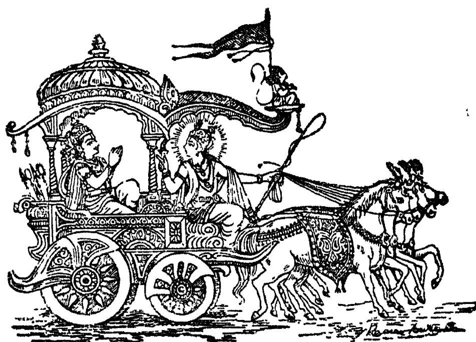
శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తి

ఓం శ్రీ సాయిరామ్

ఓం శ్రీ సాయికృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమదాంధ్ర

భగవద్గీతాసుధామాధురి

ఓం సాయీశ్వరాయ విద్మహే సత్యదేవాయ ధీమహి

తన్న స్సర్వః ప్రచోదయాత్ :

ఆర్షధర్మప్రచారకులైన తిరుమల తిరుపతిదేవస్థానములవారి

ఆర్థికసహాయముతో ప్రచురితమైనది.

రచయిత :

శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తి

ప్రథమ ముద్రణము అక్టోబరు 1994

ప్రతులు 1000

వెల రు 18/-

ప్రతులకు :

శిష్టా సత్యవతి
W/o సూర్యనారాయణమూర్తి
రిటైర్డు తెలుగుశాఖాధ్యక్షులు
శ్రీ సాయిభారతి
అమలాపురం. 533201

ముద్రణ :
శ్రీ విజయదుర్గా పవర్ ప్రెస్,
భట్నవిల్లి.
అమలాపురం మండలం.
ఫోన్ 21726

ఓం శ్రీ సత్యసాయిపరబ్రహ్మణేనమః

గీతయే భగవానుని దూత
గీతయే జగదేకమాత
గీత సాధకునకు ఊత
గీత సంసారి కొకఊత
గీతయే మంత్రాల మూట
గీతయే వేదాంతి పూట
గీతయే ఘన రాజబాట
గీతయే పుష్పాల బాట
ఇదియే శ్రీసాయిమాట

బాబా

ఓం శ్రీసత్యసాయిరామ్

ఓం శ్రీ సాయికృష్ణ పరబ్రహ్మణేనమః

అంకితము

1 జయము చిన్మయ చిద్విలాసా
జయము జయము ప్రశాంతి నిలయా
జయము శ్రీమత్సత్యసాయీ
జయము శుభదాయీ

2 సాయికృష్ణుని పాంచజన్యజ
మమల వేదాంతార్థసారము
నైన గీతాసుధామాధురి
స్వామికంకితమౌ

3 సాయి మాతృకృపావిశేషము
సాయి జనక గురూపదేశము
సాయిధ్యానము సాయియోగము
నదియె గీతాసుధామాధురి
సాయి సేవకె యంకితమ్

4 గీత జ్ఞానము గీతజ్ఞేయము
గీతధాతయు గీత త్రాతయు
ఆంధ్రగీతా సుధామాధురి
అంకితము శ్రీసాయికిన్

5 ఉపనిషత్తులు బ్రహ్మసూత్రము
లుపరి గీతాతత్త్వ సారము
నమర గీతా సుధామాధురి
అంకితము సాయీశుకున్

6 మున్ను యోధ్యను పిదప మధురను
నాడుషిర్డిని నేడుపర్తిని
వెలసి శిష్టులబ్రోచు స్వామికి
నిడుదు గీతా సుధామాధురి
నంకితమ్ముగ ముక్తికై

7 సాయి కృష్ణుండొసగెభైక్ష్యము
తాత్త్వికాహారమ్ము నమరము
నదియె గీతాసుధామాధురి
అనుభవింతము విజ్ఞతన్

8 మంగళము శ్రీజగత్రాతా
మంగళము లోకైక వంద్యా
మంగళము మన్మానసార్చిత
సాయి సద్గురు మంగళమ్

9 మంగళము శ్రీసాయిరామా
మంగళము పర్తీపురీశా
మంగళము మన్మానసామల
రాజహంసా మంగళమ్

ఓం సాయిరామ్

ఆశీస్సు

మూకంకరోతి వాచాలం
పంగుంలంఘయతేగిరిమ్
యత్కృపాతమహంవందే
పరమానంద మాధవమ్

ఆత్మసృష్టిలో విశిష్టస్థానము నలంకరించు మానవుల పథమునబడి లక్ష్యసాధనమున వెనుకబడినపుడు దయామయుడైన పరమాత్మ వివిధ రూపములలో అవతరించి వారిని సన్మార్గమున ప్రవర్తింపజేయును.

పరిత్రాణాయ సాధూనాం
వినాశాయచ దుష్కృతామ్
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ
సంభవామి యుగేయుగే
అనిభగవానునిప్రవచనము

ద్వాపరాంతమున మానవాళి అపమార్గగాములై సృష్టి వ్యవస్థకు భంగమేర్పరచు పోకడలను గమనించి వారినిచక్కదిద్దుటకు పరమాత్మ శ్రీకృష్ణభగవానుడై యవతరించెను.

అట్లవతరించిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మ లోకానుజిఘృక్షతో అర్జునుని నిమిత్తముగ చేసికొని సర్వవేదాంత సారమైన శ్రీమద్భగవద్గీతను లోకమునకు ప్రసాదించెను.

మహాభారతములో భీష్మపర్వాంతర్గతమైన భగవద్గీత ఉపని షదన్యతమమై వ్యవహరింపబడుచున్నది. కావుననే భగవద్గీత లోని ప్రతి అధ్యాయము చివర "ఇతి భగవద్గీతాసు ఉపని షత్సు యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జునసంవాదే" అని యుండుట గమనింపదగినది.

భగవద్గీత ఉపనిషత్తులకంటె, ఇతర వేదాంత గ్రంథ ములకంటెను ఆధ్యాత్మిక విద్యాబోధనలో ఇతరవిలక్షణమైన పద్ధతిచేత విశిష్టస్థాన మలంకరించుచున్నది. రచన సులభ సుందర ఫణితి నాశ్రయించి బోద్ధవ్యములైన వివిధ విషయ ములను సంగ్రహముగ తేటతెల్లము చేయుచున్నది.

భగవద్గీత ఎంతసులభ పద్ధతిలో రచింపబడినను విషయ మంత తేలికగ బోధపడునది కాదు కారణము ప్రతిశ్లోకమొక నిగూఢతత్వార్థ బోధకమై యున్నది. సాధారణముగ శాస్త్ర విషయములనే అంత. వేదాంత శాస్త్రమన్నచో మరింత గహన మైనది. ఎంత తెలిసినను అది ఆభాసముగనే గోచరించును,

యదార్థమిట్లుండుటచే తదర్థవివరణకే యెన్నోగ్రంథ ములు వెల్వడినవి. వెల్వడుచునే యున్నవి. కాని భగవద్గీతా ర్థమింకను ప్రజానీకమునకు సుబోధము కావలసిన యవస రమింకను మిగిలియేయున్నది.

ఈయక్కరను గుర్తించి అస్మన్మిత్రవరేణ్యులు శ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తి గారు భగవద్గీతాసారము మరింత

సుబోధము కావింపవలయునని సంకల్పించిరి. అట్లుభగవద్గీ తార్థతత్వ జిజ్ఞాసువులయిన జనులనుద్ధరించు సదాశయముతో వీరు 'శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి' యన్న మధురనామ ముతో ఈ భగవద్గీతానువాదగ్రంధము నిట్లు వెలయించిరి. ఈ రచయిత అందరివలె గద్యపద్యాత్మకముగా గాక సర్వ సుబోధముకావలయునన్న తలంపుతో గేయరూపమునరచిం చెను. ఈ గేయములునుముత్యాల సరములన్న సులభ సుందర గేయ కవితారీతికి చెందియుండుట హేమ్నః పర మామోదము. నిగూఢమైన భగవద్గీతా విషయమునింతకంటె తేటతెల్లముగ వెల్లడించు మార్గ మింకేమున్నది. ఈ రచనా సరళి వీరియాశయమును ఫలవంత మొనర్చిన దనుటలో సందియ మావంతయులేదు.

ముత్యాలసరముల రచనలో వీరుసిద్ధహస్తులు. ఇందులకు వీరిగ్రంధమే సాక్ష్యమిచ్చును. ప్రత్యక్షరపదరమణీయత, వినిమయాసహిష్ణు పదగుంఫనము, సౌకుమార్యసౌశబ్ద్యాది గుణభూయస్త్వము, ద్రాక్షా పాకోదాత్త శయ్యా సౌభా గ్యము, వైదర్భీరీతి సౌష్ఠవము వీరి సుస్వరముల ప్రత్యే కత. ఇందులకు వీరిగ్రంధమంతయునుదాహరణమేయగును.

అనన్యభక్తి :-

నిరంతరాధ్యాత్మ చింతనామృత పాన పునీత జీవను లైన వీరి దైవభక్తి, పితృభక్తి గురుభక్తియు అనన్యము లైనవి.

సత్యసాయి వీరి పరమదైవము. ఆదైవముపట్ల వీరి యంకితభావమును తిలకింపుడు-

సాయి మాతృకృపానురాగము
సాయి జనక గురూపదేశము
సాయి ధ్యానము సాయి యోగము
అదియె 'గీతాసుధామాధురి'

పితృభక్తిపరాయణులైన వీరు తన పితృదేవులయిన సూరమాంబా దీక్షితులకు దైవసమాన భావనతో అంజలి ఘటించిరి.

'శివ ఇవ గురుర్గరీయాన్' అని నమ్మి గురు కృపా మాధురిని చవిచూచిన వీరు పరమగురువులైన శ్రీ జటావల్లభుల పురుషోత్తముగారికి, శ్రీ వెంపరాల సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగార్కి అనన్యభక్తిభావముననర్పణమిల్లిరి.

అనువాదపద్ధతి-

ఈ రచయిత అనువాద విషయమున తీసికొన్న మెలకువలు మిక్కిలి ప్రశంసనీయములు.

వీరు భగవద్గీతలోని ఏ శ్లోకమును విడువక అనువదించిరి. కొన్నిచోట్ల ఒక శ్లోకమును అవశ్యకతనుబట్టి రెండుమూడు సరములుగ వివరించిరి. మరికొన్ని పట్టుల అనావశ్యకతను గుర్తించి ఔచిత్యమును పాటించి ఒక సరములోనే యిమిడ్చిరి. మరికొన్ని తావుల విస్పష్టతను దృష్టిలోనుంచుకొని

మూలశ్లోకపదములను యథాతథము గ్రహించిరి. విషయ వైశద్య సౌలభ్యముల కీ పద్ధతి యాచరణీయమనుట సువిదితము.

భగవద్గీతాసుధామాధురియను నీసుందరకృతి సర్వజనుల కాస్వాదామృతము, జీవనతర ణోపాయము కావలయునన్న వీరి సదాశయము శ్రీ సత్యసాయి కృపచే ఫలవంతము కాగలదనుట నిస్సంశయము.

"జయంతితే సుకృతినః రససిద్ధాః కవీశ్వరాః"

ఒక్క మాట-

ఒకింత సాహిత్యజ్ఞానము, రవంత శాస్త్రపరిచయము లేక అతిసామాన్యుడనైన నేనీయుద్గ్రంథమునుసమీక్షించుట యున్నది మిక్కిలి పరిహాసా స్పదమైన సంగతి అయినను శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తిగారు మైత్రీభావమున ఏత త్కృత్యనిర్వహణమున నన్నాదేశించిరి. శ్రీసత్యసాయీ ఆదేశమే యీ మిత్రాదేశమనినమ్మి కిమ్మనక ఈసాహస మొనర్చితిని. పవిత్ర గ్రంథ సమీక్షామహిమ, శ్రీ సత్య సాయీ కృష్ణ కృపాగరిమ నా యజ్ఞానమును పోకార్చి నా యీపవృత్తిని సహృదయా దరణీయము కావించునని ఆశించుచున్నాను.

'నిమిత్తమాత్రం భవసవ్యసాచిన్' అన్న భగవదభ యవచనము నా ఆశాలతకు బీజమయినది.

పవిత్ర వేదాంత విషయ పరిశీలనకు నన్ను ప్రోత్స హించి నాకొకింత యానందము పంచియిచ్చిన మిత్రవరేన్యులు సహృదయ వరులు శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తి గారికి శుభాశీస్సులు.

సర్వోపనిషదో గావో
దోగ్ధా గోపాల నందనః
పార్థో వత్సః సుధీర్భోక్తా
దుగ్ధం గీతామృతంమహత్

ఇతిశమ్
ఇత్థం బుధజన విధేయః
వెం. శివబ్రహ్మశాస్త్రి

అభినందనము.

Dr. M. V. Satyanarayana M. A. Ph. D.
(Retd) Publication officer (Telugu)
11/1 Pithapuram Beach quarters
Andhra University

Visakhapatnam
2-8-94

ప్రపంచ సాహిత్యములలో అతి ప్రాచీనములైన వైదిక సంస్కృత సాహిత్యాలకు ఎంతవిశిష్టత ప్రత్యేకత కలవో, సాక్షత్తు శ్రీకృష్ణపరమాత్మ ముఖమునుండి వెలువడి అర్జునునకు ఉపదేశింపబడిన భగవద్గీతకు అంతకంటే ఎక్కువ ఉత్తమస్థానమున్నది. ప్రపంచములో సుమారు నాగరిక భాషలన్నిటిలోకి భగవద్గీత అనువదింపబడినది.

బ్రహ్మశ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తి గారు సంస్కృతాంధ్రాంగ్లభాషలలో పండితులు మరియు ఉత్తమ ఉపాధ్యాయులు. నిర్మల నిశ్చల నిగూఢమైన దైవభక్తి కలవారు. 40 సం॥ల నుండి సాహిత్య సాంస్కృతికాధ్యాత్మిక సంఘములకు కార్యనిర్వాహకులుగా నుండుటయేగాక భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారికి ఆత్మార్పణము చేసి అంతరింద్రియ బాహ్యేంద్రియ శుచిత్వమును పొందిరి. 'సాయికేశవశతకము' [1989] రచించి ప్రచురించిరి. ఆ శతకమునకు శతకవాఙ్మయమునందు ఉత్తమస్థానముకలదు

వీరిరెండవకృతి 'శ్రీమదాంధ్ర భగవద్గీతా సుధామాధురి'. ఈ గ్రంథమును నేను పూర్తిగా చదువుటకు శ్రీ మూర్తిగారు అవకాశముకలిగించుట, సాయి బంధు కృపగా భావించు చున్నాను.

నేను సంస్కృత భగవద్గీతలోని శ్లోకములను వీరి గ్రంథములోని గేయములను పరిశీలించితిని. వీరికృతిమూలానుసారముగా సరళమైన తెలుగులో మాత్రాచ్ఛందస్సులో గేయరూపమున గానయోగ్యముగా పండిత పామర హృదయరంజకముగా నున్నది ఈ కృతికర్త సంస్కృతములోనున్న భగవద్గీతాభాష్యములు ఆంధ్రాంగ్లానువాదములు క్షుణ్ణముగా చదివి గీతామహోదధిని మథించి గీతా సుధ నాస్వాదించి ఆ గీతాసుధామాధురిని పాఠకులకు పంచిపెట్టుటవలన అతి దుర్లభమయిన మనుజ జన్మమును సార్థకము చేసికొని తాను తరించి యితరులను తరింపచేయు చున్నారు.

ఉపనిషత్సారమయిన భగవద్గీతలోని శ్లోకములు మంత్రమయములు అని 'గీతామకరందము' లో పేర్కొనబడినది. గీతామృతపానము చేయుభక్తుడు నిర్మలబుద్ధితో ధైర్యముతో మనస్సును స్వాధీనము చేసికొని శబ్దాది విషయములను రాగద్వేషములను విడిచిపెట్టి ఏకాంతస్థలమందు నివసించి మితాహారమును భుజించుచు శరీర వాఙ్మనస్సులను అరికట్టి నిరంతరము ధ్యానయోగాభ్యాసము చేయ

వలెను. అట్టి మహనీయుడు బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందగలడు. ఇది భగవద్గీతలోని సారము.

ఈ 'శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి' లోని గేయములు సంగీతవాద్య సహకారములతో గాత్రమాధుర్యముగల గాయనీ గాయకులు పాడుచుండగా 'టేపు' లపైని 'రికార్డు' చేసి 'కేసెట్సు' భక్తులకు అందించుటకు శ్రీమంతులైన ఆస్తికులు ఆధ్యాత్మిక సాంస్కృతిక సంఘములవారు భగవద్గీతా సమితివారు పూనుకొని భక్తుల యాధ్యాత్మిక సాధనకు తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాము.

ఈ గ్రంథములోని శ్లోకములు మూలానుసారముగ నున్నవనుటకు ఉదాహరణము-

భగవద్గీతలోని "మోక్షసన్న్యాసయోగము" - 18 వ అధ్యాయములోని మూడు శ్లోకములను "గీతాసారము", 'సంక్షిప్తగీత', అని పెద్దలందురు.

51 బుద్ధ్యావిశుద్ధయాయుక్తో। ధృత్యాత్మానంనియమ్యచ
శబ్దాదీన్విషయాంస్త్యక్త్వా। రాగద్వేషౌవ్యుదస్యచ॥

52 వివిక్తసేవీలఘ్వాశీ। యతవాక్కాయమానసః॥
ధ్యానయోగపరోనిత్యం। వైరాగ్యంసముపాశ్రితః॥

53 అహంకారంబలందర్పం। కామ క్రోధంపరిగ్రహమ్॥
విముచ్యనిర్మమశ్శాంతో। బ్రహ్మభూయాయకల్పతే॥

—పై మూడు శ్లోకాలకు తెలుగుసేత—

51 విశుద్ధుండగు బుద్ధిమంతుడు
ధీరతను మతి నిగ్రహించియు
శబ్దమాదిగ విషయదూరుడు
ద్వేష రాగ విముక్తుడున్॥

52 విజనవాసము మితాహారము
మనోవాక్కాయముల నియమము
సతతమై దాగ్యాశ్రియుమ్మను
పూను ధ్యానమునిందుడున్॥

53 కావరంబును బలము దర్పము
కామ క్రోధ మమత్వమున్నిల
విడుచు శాంతుడు, బ్రహ్మరూపము
నందుటకు దానర్హుడౌ॥

పైని పేర్కొనిన సంస్కృత శ్లోకములలోని విషయము మూడు గేయాలలో సులభ గ్రాహ్యముగ నున్నదని పాఠకులు గ్రహింపగలరు.

సర్వ దేవతా స్వరూపుడయిన శ్రీ సత్యసాయి భగవానుడు ఈ కృతికర్తకు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములు కుటుంబ క్షేమ సౌఖ్యములు బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రసాదించి స్వదేశ విదేశములందలి భక్తుల కుపకరించు గ్రంధరాజములను రచించుటకు ప్రచురించుటకు తగిన శక్తి సామర్ధ్యములనిచ్చునని నా ధృఢ విశ్వాసము.

ఇట్లు

శ్రీ సత్యసాయి చరణదాసుడు

మోడేకుర్తి వెంకటసత్యనారాయణ.

శ్రీ సత్యసాయి పరబ్రహ్మణే నమః

భక్త్యాంజలి

"భాషాకళావధాని" "ధర్మనాచార్య"

డా॥ ఆకొండి విశ్వనాథం. M. A. Phd.

రీడర్ ఆంధ్ర శాఖాధ్యక్షులు

C. S. R. శర్మ కళాశాల, ఒంగోలు.

శ్రీ కోనసీమ భానోజీరామర్స్ కళాశాల, అమలాపురంలో ఆంధ్ర శాఖాధ్యక్షులుగా అసంఖ్యాక విద్యార్థులకు విద్యాబోధ గావించి, దశాబ్దంపాటు "సాహిత్యసమితి"కి కార్యదర్శిగా భారతీ వరివస్యా రహస్యజ్ఞులై సేవలందించి,చిన్నారి పొన్నారి చిరుత కూకటి నాటినుండి ఆధ్యాత్మికామృతాన్ని విశాల విశ్వాని కందించుచున్న కులపతి శ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, ఆధ్యాత్మిక సాహిత్య ప్రపంచమున సుప్రసిద్ధులైన మద్దేశిక సార్వభౌములు. వీరి 'సాయి కేశవశతకము' వారిగురుభక్తికి, పితృభక్తికి, సాధుజన రక్తికి నిదర్శనము. ముక్తికాంతారతిని విశిష్ట ఫక్కిలో శిష్టావారందించినారని శాస్త్రిగారి చక్కని వక్కణ సత్యస్వరూప నిరూపణలిందందందు విందులై కనువిందులై, వీనులవిందులై సద్యోహృదయములై, సహృదయులై వేద్యములైనవి.

ఇంతటిమహత్తర భక్త్యామృత శతక రచనకు కారణము, శ్రీ సత్యసాయీశుని దివ్యానుగ్రహము, సద్గురువుల దివ్యాశీస్సులు. కేశవుని శ్రీ సత్యసాయి యందు దర్శించి, తాను తరించుటయే కాక, ఆ సాయి కేశవుని కృపకు

భక్తులందరు పాత్రులు కావలెనని భావించుటతో, ఈ శతక మవతరించినది.

"విద్వత్కవిశేఖరు" లైన శ్రీ వెంపరాల సూర్య నారాయణశాస్త్రి, శ్రీ జటావల్లభుల పురుషోత్తం, శ్రీ కొల్లి అనంతపద్మనాభశాస్త్రి, శ్రీ కొల్లూరి సోమశేఖరశాస్త్రి మొ॥ ఉద్దండ పండితుల సమక్షంలో సంస్కృతాంధ్ర కావ్యాలంకార వ్యాకరణశాస్త్రా ద్యనేక విద్యల లో అఖండ పాండిత్యము సముపార్జించిన గురుకుల క్లిష్టులు శిష్టావారు.

తాము తరించుటయేకాక, ఎదుటవారినికూడ తరింపజేయుటయే ఆచార్యత్వమని తలంచి, సర్వోపనిషత్సారమగు భగవద్గీతను సామాన్యుని గళమందుంచుటకై అనువాదము నర్చి, "గీతాసుధామాధురి" పేర ఆంధ్రులకందించినపరమ భాగవతోత్తములు శిష్టావారు.

అందచందాలుచిందించు, ఇందలి పదాల పొందిక, ఏ పెదాలలో కదలాడినా, ఆ ఎదల పొదలు ప్రతిధ్వనించి, ప్రగతి పథంలో పయనించి, సుగతిని పొందుట యదార్థము. భగవద్గీతారసానందమందు ఆత్మానుభవస్థితిని పొందియు, విశ్వకళ్యాణమే ధ్యేయముగా దీనిని రచించి, రసహృదయులకందించు గురుమూర్తికి భక్త్యంజలి.

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః।
తత్ర శ్రీ ర్విజయో భూతిః ధ్రువానీతిః మతిర్మమ॥

విజయదశమి, హరిః ఓం తత్సత్ అంతేవాసి
10-10-94. ఆకొండి విశ్వనాథం.

"గీ తా సే వ కు డు"

శ్రీః

ఆ స్వా ద ము

భగవద్గీత విశ్వమానవకళ్యాణగీత. ఆధ్యాత్మిక జగదేక మాత. వ్యావహారిక పారమార్థిక జీవితాలను సమన్వయించిన శాంతిదూత. సనాతన ధర్మావలంబులను సదా ఉత్తేజపరచు సత్య తత్వ పతాక.

అందువలననే నాటినుండి నేటివరకున్ను సమాజంలో సకల జన హృదయ రంజనిగా అది మనగలుగుచున్నది. అందువలననే బహుభాషల వివిధ సాహిత్య ప్రక్రియలలో అది నాట్యం చేస్తున్నది.

అటువంటి సాహిత్య సంవిధానంలో ఈ "భగవద్గీతా సుధామాధురి" ఒకటి "ముత్యాలసరాలు" అన్న మాత్రా ఛందస్సులో గానయోగ్యంగా (కూర్చబడింది) కూర్చిన వారు కవి పండితులు శ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తి గారు. శ్రీ సాయికృష్ణ భక్తవరేణ్యులు నా సాహిత్యబంధువు డాక్టర్. మోడేకుర్తి సత్యనారాయణగారికి ఆధ్యాత్మిక బంధువు. కాగా నాకున్ను సహృదయ బంధువైనవారు.

డా॥ సత్యనారాయణగారు

ఈ "మాధురి" ని నాకు వడ్డించినారు. "పరమాన్నము" నకు పరిచయమెందెకు? 'గీతామృతాస్వాదనము' నకు ప్రోచోదన మెందుకు? వెంటనే తనివితీర ఆస్వాదించినాను. ఆనందించినాను. ఆనందాన్ని మాటలతో చెప్పలేము. అది అనుభవైక వేద్యం।

గీతామృత మాధుర్యాన్ని భక్తులకు వినూత్నపద్ధతిలో పంచిపెట్టిన శ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణమూర్తిగారు ధన్యులు. వారి "అభీష్టములను సర్వదా-సద్వధా" శ్రీసాయి కృష్ణుడు సమకూర్చగలడని నా విశ్వాసము-ఆకాంక్ష. "న మే భక్తం ప్రణశ్యతి" "యోగక్షేమంవహామ్యహమ్". అన్నవి పరమాత్మయొక్క ప్రతిజ్ఞా వచనములుగదా! "తథాస్తు".

అప్పల్ల సోమేశ్వరశర్మ.
3-8-94

ఓం శ్రీ సాయికృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

అంజలి

1 జయము మాధవ మంగనాథా
జయము పద్మావతీరమణా!
జయము భాగ్య విధాతత్రాతా।
జయము వేంకటనాయకా

2 స్వాగతము శ్రీ వేంకటేశా
స్వాగతము శ్రీ తిరుమలేశా
స్వాగతము లీలావిలాసా
స్వాగతంబీశా।

3 ఇరువురమ్మలు తోడునీడగ
జగతి జీవుల నేలు తండ్రీ
భక్తినర్పనజేతు గీతా
సుధామాధురి సుమములన్

4 నీదుకృప నీగీతముత్యాల్
కూర్చినాడను మేలుసరముల
భక్తినీ గళసీమ భూషణ
తతిగగై సేతున్

5 నీవొసంగిన గీతసుధనే
పదుగురింపుగ గ్రోలి మురియగ
ముగ్ధమంజుల వాగ్విభూతిన్
తెలుగుచేసి తరించెదన్

6 అర్థమందము నమరకరుణను
రూపుదిద్దితి ముద్రణంబిడి
విమల గీతాసుధామాధురి
నీప్రసాదము శ్రీధవా।

7 భక్తిజ్ఞానానంద తుందిల
మానసాంబుజ స్థిరనివాసా।
ఆర్తరక్షా దీక్షదక్షా
ఆదుకొమ్ము కృపానిధే

8 ఏడు కొండలపైన కొలువై
యేడులోకము లేలుదేవా।
అక్షరార్చనజేతు భక్తిని
అందుకొమ్ము దయన్

9 మంగళము భక్తార్తిభంజన
మంగపద్మావతీ రమణా
శ్రితజనార్చిత శ్రీనివాసా
మంగళము దేవా।

ఓం శ్రీసాయికృష్ణ పరబ్రహ్మణేనమః

అర్చన

1 శ్రీలనొనగెడి చిద్విలాసుని
పార్వతీ పరమేశ్వరాత్మజు
విమల విజ్ఞానాత్మ గజముఖు
విఘ్ననాశకు గొల్చెదన్

2 శ్రీశు శుభాకరు చిన్మయాత్మని
జగద్గురు పరమాత్మ వరదుని
వేదవేద్యుని వాసుదేవుని
ప్రణుతి సేతు ప్రపత్తితోన్

3 మూగవానిని మహా వాఙ్మిగ
కుంటివైనను కొండదుముకగ
మూర్ఖు జ్ఞానిగ జేయు పరమా
నందు మాధవు గొల్చెదన్

4 అక్షరాత్ముని ప్రణవరూపుని
భక్తరక్షకు భవ విమోచకు
విశ్వగురువరు సాయికృష్ణుని
ప్రణుతి సేతు దయార్ద్రినై

5 సృష్టికారణ కారిణీయు
వ్యక్తతత్త్వ పురూపరేఖా
ఆత్మభర్గజ్వలన జ్వాలిక
సాయిభారతి సాధుపోషిణి
నిన్ స్తుతింతును వాక్సుధన్

6 వాసుదేవుండాదిగాశ్రీ
వ్యాస శంకర మధ్యమంబై
సద్గురూత్తము వరకుగురువుల
ప్రస్తుతింతును భక్తిమై

7 జ్ఞానిజ్ఞేయము జ్ఞానమొకటై
వెలుగు వెలుగును విశ్వమూర్తిని
సద్గురుని శ్రీసత్యసాయిని
పదములంబడి మ్రొక్కెదన్

8 జ్ఞానభక్తి విశుద్ధచిత్తులు
తల్లి సూరమ తండ్రి దీక్షితు
నహరహమ్మును నాత్మగొలుతును
శుభ పరంపరలందగన్

9 వేంపరాల కులాబ్ధి చంద్రుడు
సూర్యనారాయణ కవీంద్రుని
జటావల్లభు పురుషోత్తము
గురుల నెన్నుదు నెమ్మదిన్

ఆనందము

1 వేదవేదాంగములు శాస్త్రము
లుపనిషత్తుల చిలికివేధ
వ్యాససన్ముని భారతమ్మును
వెలయజేసెను దీధితిన్

2 భారతోదధి తరచి గీతా
సుధను పారాశర్య సన్ముని
కృష్ణదేవుని ముఖమునన్నరు
కొసగె శాశ్వతు జేయగన్

3 నాడు కృష్ణుడు నేడు సాయియు
నిడిరి గీతాసుధను నరునకు
దాని మధురిమ గ్రోలిజీవుడు
దేవుడై వెలుగొందెడిన్

4 తెలుపు 'గీ' కారమ్ము త్యాగము
'త' కారమ్మగు తత్త్వ బోధము
గీతయన నాత్మానుభవమది
జ్ఞానగమ్యమ్మే

5 గీతనధ్యయనంబు జేసిన
సతత మనుభవమందు నిల్పిన
ఘోరమగు నాపదయు నరకము
వాసి మనుజుడు ముక్తుడౌ

6 గీతపఠనము గీత శ్రవణము
గీతధ్యానము గీతబోధయు
విజ్ఞానాత్మనందు జేయును
తత్త్వసంపత్తిన్

7 గీత గ్రంధ శతమ్ము దానము
ఆత్మశుద్ధిగజేయుబుధవరు
డందు పునరావృత్తి రహితము
బ్రహ్మధామము జ్ఞానియై

8 శోకమయ సంసారవార్నిధి
తరణమందగ గోరుప్రాజ్ఞుడు
గీతయను నీనావ సాధన
జేరు పరమగు తీరమున్

9 కామధేనువు లుపనిషత్తులు
దోగ్ధకృష్ణుడు వత్సపార్థుడు
దుగ్ధగీతామృతము గ్రోలగ
సుజను లరులు ధారుణిన్

వందే వంద్యం సదానందం । దేవదేవం పరాత్పరం॥
సంతతం చింతయేనంతం । సాయిరామం దయాంబుధిం॥

ఓం శ్రీ సత్యసాయిపరబ్రహ్మణే నమః

కృతజ్ఞతాంజలి

శ్రీ సత్యసాయీశ్వరుడు ప్రేరకుడై కారకుడై కర్తయై ఈదాసానుదాసుని అనుగ్రహించుటకు ఈ గ్రంథమును వ్రాయించినాడు. శ్రీ స్వామివారి చరణ సరోజములకు త్రికరణ శుద్ధిగా కోటికోటి సాష్టాంగ ప్రణామములు.

ఈ గ్రంథ రచనకు ఆర్థికసహాయ మొసగిన ధర్మ ప్రచారకులు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాధి నేతలకు కృతజ్ఞతాంజలులు.

నేను శ్రీసాయి సన్నిధి చేరుటకు ప్రేరకురాలైన డా॥ గోటేటి సరస్వతిగారు శ్రీ సాయికేశవ శతకావిష్కరణ సభలో "అందరకుసుభోధకమై, ఆస్తికులలోని తాత్త్విక సంస్కారమును జాగృతము చేయజాలిన గ్రంథమును వ్రాయ" మని ఆదేశించారు. శ్రీవారే ఆమెచే అట్లుపలికించారు. ఆ ఆదేశమే ఈ రచనకునాంది. అమ్మకు నాకృతజ్ఞతాంజలులు.

శ్రీసాయి కేశవశతకమును ప్రచురించి శ్రీసాయిభారతి రూపు దిద్దుకొనుటకు కారణమైన సాయిసోదరి డా॥ జి. భారతి గారికి ఆశీఃపూర్వక కృతజ్ఞతలు.

ఈ గ్రంథము నాద్యంతము సరిచూచి ఆశీర్వదించిన సద్గురువులు, పండితప్రకాండులు బ్రహ్మశ్రీ వెంపరాల శివబ్రహ్మశాస్త్రిగారికి పాదాభివందనములు.

ఈ గ్రంథమును పరిశీలించి వెన్నుతట్టి ప్రోత్స హించి అభినందనముల రూపమున ఆశీర్వదించిన సాయి సోదరులు డా॥ మోడేకుర్తి వెంకటసత్యనారాయణగారికి, ఆస్వాదన రూపమున అవ్యాజ వాత్సల్యముతో ఆశీర్వ దించిన సహృదయ బంధువులు డా॥ అప్పల సోమేశ్వర శర్మగారికి కృతజ్ఞతాభివందనములు,

నాకు గురువర్యులైన బ్ర॥శ్రీ వెంపరాల సూర్యనా రాయణశాస్త్రి, బ్ర॥శ్రీ కొల్లూరి సోమశేఖరశాస్త్రి మహోద యుల సుశ్రూషలో శాస్త్రకావ్యాదులయందఖండ శేముషి నందిన పండిత కవిరత్నము, వినయశీలి గ్రంథమును పరి శీలించి భక్త్యంజలి రూపమున అనుశీలించిన శిష్యచూడా మణి చిరంజీవి డా॥ ఆకొండి విశ్వనాథమునకుశుభాశీస్సులు.

నన్ననవరతము గ్రంథరచన కుత్సాహపరచుచున్న చిరంజీవులు డా॥ బి. వి. రమణమూర్తిగారికి, సాహితీ మిత్ర మండలి అధ్యక్షులు సాయిసోదరులు చి॥ రేకపల్లి శ్రీనివాస మూర్తిగారికి ఆశీఃపూర్వక అభినందనలు.

ఈ గ్రంథమును సుందరముగా తీర్చి దిద్దిన భట్నవిల్లి శ్రీ విజయదుర్గా పవర్ ప్రెస్ అధినేత సాయిసోదరులు శ్రీ బులుసు సత్యనారాయణగారికి కృతజ్ఞతాంజలి.

వీరందరకు కరావలంబన మొసగి తత్త్వమార్గమున అభ్యుదయ పరంపరగా ముందుకు నడుపుచు సర్వదా, సర్వథా కంటికి రెప్పలా కాపాడుచుండవలసినదిగా భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయీశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు
రచయిత.

ఓం శ్రీ సాయిరామ్

శ్రీ సత్యసాయి పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీ సాయికృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి

మొదటిఅధ్యాయము–అర్జున విషాదయోగము

ధృతరాష్ట్రు డడిగెను :-

1. ధర్మ కురు సుక్షేత్రమందున
జేరినారలు యుద్ధకాంక్షను
మామకాదులు పాండవేయులు
ఏమిచేసిరి సంజయా !

సంజయుడు పలికెను :

2. పాండవవ్యూహమును జూచిన
ధార్తరాష్ట్రుడు తల్లడిల్లుచు
గురుని ద్రోణుని జేరి రారా
జనియె నీరీతిన్

3. చూడుమా యాచార్యవర్యా
ద్రుపదపుత్రుని నీదుశిష్యుని
వ్యూహరచనావిలసితమ్మౌ
పాండవులబలమున్

4. అనిలవాసవపుత్రసములును
నాహవంబున మహేష్వాసులు
సాత్యకియు ద్రుపదుడు విరాటుడు
మున్నుగాగల మహారథు లం
దెందరున్నారో

5. దృష్టకేతువు చేకితానుడు
వీర్యవంతుడు కాశికాపతి
శైబ్య పురుజి త్కుంతిభోజులు
చేరిరని బోరన్

6. యుధామన్యుడు నుత్తమౌజుడు
సుభద్రాత్మజ ద్రౌపదేయులు
ఆహవాంగణమందు నిలిచిరి
మహారథులంతా

7. అస్మదీయ చమూబలమ్మున
అరితేరిన మహారథులలో
నాయకాగ్రణు లెవ్వరెవరో
చెప్పుచుంటి ద్విజోత్తమా

8. మీరు భీష్ముడు కృపుడు కర్ణుడు
సోమదత్తియు జయద్రథుడును
ద్రోణపుత్రుడు వికర్ణుండును
వీరభూరిశ్రవుడు నాదిగ
మహారథు లిందున్

9. ఎందరో వీరాధివీరులు
అస్త్ర శస్త్ర కృపాణపాణులు
ఆజిలో నాకొఱకు తారై
మడియ నుండిరయా

10. భీష్మరక్షిత మస్మదీయము
బల మ్మమిత మజేయ మియ్యెడ
భీమరక్షిత పాండవుల బల
మల్ప మరయంగన్

11. మీరు మీమీ వ్యూహములలో
యథాస్థానములందు నిలుడీ
అప్రమత్తులరగుచు నెల్లరు
భీష్ము కాపాడన్

12. రాజరాజును ప్రోత్సహింపగ
కురుజ్యేష్ఠుడు భీష్ము డంతట
సింహనాదముచేసి శంఖము
నొత్తియూదె మహోన్నతిన్

13. ధార్తరాష్ట్రిని సైన్య మెల్లడ
శంఖాభేరీ పణవ గోముఖ
ఆనకధ్వను లెగసె నొక్కట
దిక్కు లవియంగన్

14. శ్వేత హయముల నొప్పురథమున
మాధవార్జును లధివసించిరి
దివ్యశంఖము లొత్తియూదిరి
దివిజు లుప్పొంగన్

15. పాంచజన్యము హృషీకేశుడు
దేవదత్తము నింద్రసూనుడు
పౌండ్రకమ్మును భీమసేనుడు
నొక్కపెట్టున నొత్తియూదిరి
చదలు గ్రిక్కదలన్

16. పృథాసూనుడు యుధిష్ఠిరుడును
యొత్తె శంఖ మనంతవిజయము
సుఘోషణ మణిపుష్పకంబులు
కవల లూదిరి క్రమముగన్

17. మహేష్వాసుడు కాశికాపతి
మహారథుడౌ ద్రుపదపుత్రుడు
శిఖండియు విరటుడును సాత్యకి
అరిభయంకర శంఖఘోషలఁ
జేసి రుత్సుకులై

18. ద్రుపదభూపతి ద్రౌపదేయులు
బాహుబలు డభిమన్యువీరుం
డాదిగాగల సమర శూరులు
శంఖముల నూదన్

19. పాండవేయుల శంఖనాదము
పృథివ్యాకాశములు నిండగ
ధార్తరాష్ట్రుల గుండెలన్నియు
నవిసె పెనుభీతిన్

20. రణారంభమునం గపిధ్వజు
డాహవోద్ధత ధార్తరాష్ట్రుల
జూచి గాండివమెత్తి కేశవు
తోడ నిట్లనియెన్

అర్జునుడనెను :-

21. ఉభయ సేనామధ్యమున మన
రథము నిలుపుము హృషీకేశా
యుద్ధ వీరుల కాంక్షతోనున్న
నరుల పరికింపన్

22. దుష్ట దుర్యోధనుని ప్రీతికి
యెవ్వరెవ్వరు చేరినారో
యేరితో నేఁ బోరవలెనో
యరయుగా దలతున్

సంజయుడు పలికెను-

23. నరుని మాటల నాలకించిన
వాసుదేవుడు రెండు సేనల
నడుమ రథములు నిలిపె రాజా !
పార్థు మన్నింపన్

24. ద్రోణ భీష్మ ప్రముఖ యోధుల
యెదుట నరదము నిలిపి కృష్ణుడు
"పరబలమ్మును పారజూడుము
ఫల్గునా"! యనియెన్

25. ఉభయ సేనలనున్న యాప్తుల
తాత తండ్రుల గురుల భ్రాతల
పుత్ర పౌత్రుల సఖుల శ్వశురుల
గాంచె నరు డంతన్

26. ఆహవస్థలినున్న యెల్లర
నాత్మబంధులజూచి యర్జును
డతుల కరుణాకృపణమతియై
పలికె శోకమునన్

అర్జునుడనెను:-

27. కేశవా యాత్మీయు లందరు
సమరభూమిని చావ వచ్చిరి
రణము దారుణమారణంబగు
నెట్లు సహియింతున్

28. అవయవంబులు శిథిలమాయెను
శరీరంబున కంప మొదవెను
కంఠశోషయు రోమహర్షము
నన్ను గ్రమ్మెను మాధవా ।

29. గాండీవము చేజారుచున్నది
మండుచున్నది యొడలు కృష్ణా।
మతిభ్రమణము కల్గుచున్నది
దుర్నిమిత్తములరయుచుంటిని
నిలువ లేనింకన్

30. ఆహవంబుననైన వారల
నందరను బరిమార్చి యచ్యుత
విజయరాజ్యరమానుభోగము
నందలేనయ్యా ।

31. గురులు పితరులు పితామహులును
పుత్రులును పౌత్రులును మిత్రులు
బాంధవులు సంబంధులంతా
వచ్చి రని పోరన్

32. ధనము మానము ప్రాణపంచక
మాహవమ్మున నాహుతీయగ
సిద్ధమతులై చేరి రెందరొ
చూచితే కృష్ణా!

33. వలదు విజయము వలదు రాజ్యము
వలదు సుఖములు వలదు భోగము
రాజ్యభోగము లేల జీవిత
మేల నాకు పరాత్పరా:

34. రాజ్యభోగము లెవరికొరకో
వార లందరు ధనప్రాణా
శలను వీడి రణాభిముఖులై
వచ్చినారదె కాంచుమా!

35. త్రిదివసామ్రాజ్యము లభించిన
జంపజాలను బంధుజాలము
నవనిరాజ్యరమైకలబ్ధికి
హంత నెట్లొదున్

36. ధార్తరాష్ట్రులఁజంప మన కెటు
ప్రీతికల్గును వాసుదేవా
ఆతతాయులె యైనవారల
జంపి పాపము నందలేన్

37. గృహముకాల్చిన విషముపెట్టిన
రాజ్యరమణుల రచ్చకీడ్చిన
శస్త్రపాణి ధనాపహారులు
ఆతతాయి ఖలుల్

38. కలుషవర్తులు కఠినచిత్తులు
కుటిలధర్ములు కూటనీతులు
బంధు ధనదారాపరాధులు
పాపకర్మరులే

39. ఆతతాయుల సంహరించుట
ఖండనమ్మున ధర్మమైనను
బంధుజన సందోహనాశము
పాపమని యెంతున్

40. రాజ్యలోభాక్రాంతమతులై
కులక్షయమును బంధునాశము
మిత్రద్రోహము పాతకములని
యెంచ రీమూర్ఖుల్

41. ఆశలను పాశములఁ జిక్కుచు
పాపమిది యని యెరిగి యెరిగియు
బాంధవాళిని ఖండనమ్మున
నెట్లు మాయింతున్

42. ప్రేమపాశము, బంధు బంధము
పాపభీతియు వంశలోభము
మమత్వంబును నొప్పకున్నవి
కులక్షయమునకున్

43. కులక్షయమున సనాతనకుల
వినుత ధర్మము లన్ని కూలును
ధర్మహానిని కుల మశేషము
ధర్మదూష్యమగున్

44. ధర్మ విరహిత సంఘమందున
కులస్త్రీ శీలమ్ము గోల్పడు
శీలసంపద గోలుపోయిన
వర్ణసంకరమౌ

45. వర్ణసంకర మైనకులమును
కులఘ్నులు పితరులును కూడను
పిండ ముదకము లేక నారక
దుఃఖమందు దురచ్యుతా।

46. వర్ణసంకర కారకుండగు
కులఘ్నుడు దోషానలంబున
జాతి కులధర్మములు జగతిని
దగ్ధ మొనరించున్

47. వర్ణ ధర్మ విహీనజనులకు
నరకమే శాశ్వత శరణ్యము
జ్ఞానహీనత పశుప్రవృత్తియు
నవని వర్తించున్

48. రాజ్యలోభా కృష్టమతినై
స్వజనహత్యకు పూని దుస్సహ
పాపకర్మ మొనర్పజూచుట
యెంతనీచము మాధవా।

49. అస్త్ర శస్త్రయుధోన్మత్తులు
ధార్తరాష్ట్రు లధర్మపరులై
శస్త్రరహితుని నన్ను జంపిన
క్షేమమే యగు మాధవా।

సంజయుడు పలికెను–

ఇట్లు పలికిన పృథాపుత్రుడు
చాపనారాచములు వీడుచు
శోకవిచలితమానసుండై
చతికిలంబడె రథమునన్

భగవద్గీతాసుధామాధురి అర్జున విషాదయోగము
ప్రథమాధ్యాయము.

)o(

రెండవ అధ్యాయము - సాంఖ్యయోగము

సంజయుడుపల్కెను -

1. అశ్రుపూర్ణాకులేక్షణుడును
శోకమోహవికారవదనుడు
కృపావిష్టమనస్కుం డగు నరు
జూచిహరిపల్కెన్

భగవానుడుపలికెను

2. అనార్యోచితమప యశఃకర
మట్లు స్వర్గాటంకమగునీ
మోహ మెట్టుల నిన్ను జేరెను
విషమసమయమునన్

3. హృదయదౌర్బల్యమును వీడుము
విడువు పౌరుషహీన భావము
నీదు కర్తవ్యమ్ము యుద్ధము
జేయలే లెమ్మా :

అర్జునుడుపలికెను-

4. పూజనీయులు భీష్మద్రోణుల
కూరనారాచముల గొట్టుచు
నాహవమ్మున వారి నెట్లు నె
దిర్చి పోరుదు మాధవా।

5. గురులఁజంపక భిక్షితాన్నము
నారగించెడి బ్రతుకె శ్రేయము
వారి జంప లభించురక్తపు
కూడు దినజాలన్

6. ఏది శ్రేయమొ తెలియకుంటిని
గెలుపు నోటమి తెలియరానివి
ఎవరి జంపిన బ్రతుకలేమో
వారె యనిమొన నిలిచియుండిరి
ధార్తరాష్ట్రిదుల్

7. ఆత్మతత్త్వజ్ఞానశూన్యుడ
ధర్మసంకటమోహచిత్తుడ
శరణు వేడితి శిష్యుడను నీ
శాసనంబున నడుపుమా

8. శత్రురహితము సుసంపన్నము
నైన భువి దివి ప్రభుత గల్గియు
నింద్రియమ్ముల తాప ముడచెడి
జ్ఞాన మే నెరుగన్
సంజయుడుపల్కెను—

9. యుద్ధమున్ను నే చేయలే నిక
హృషీకేశా యనుచు పార్థుం
డూరకుండెను మాటలాడక
శోకవ్యాకులుడై

10. ఉభయసేనామధ్యమున గడు
శోకవిహ్వలచిత్తు నర్జును
హాసనద్భృకుటుల జూది కృష్ణుడు
పలికెనీరీతిన్

భగవానుడుపలికెను -

11. ఏలశోకమ్ము శోచ్యులకై
బుద్ధివాదనపటిమ జూపెదు
ప్రకృతిసహజము చావు పుట్టుక
జ్ఞాని వగవడు భారతా॥

12. నీవుగానీ నేనుగానీ
మోహరించిన వీరుగానీ
నిన్న నేడును రేపునెపుడును
లేకపోవుట లేదయా।

13. బాల్య కౌమారములు యౌవన
వార్ధకంబులు కలిగినటులే
జ్ఞాని దేహాంతరప్రాప్తికి
శోకమందడు ఫల్గునా।

14. ఇంద్రియమ్ములు విషయసంగతి
ద్వంద్వములు కల్గించుచుండును
రాకపోకలు నస్థిరమ్ములు
నోర్పు గనుమయ్యా।

15. ధైర్యశాలియు విషయవిముఖుడు
మోహదూరత ద్వంద్వసముడై
మోక్షమున కర్హతను బొందును
ఆత్మరతు డౌటన్

16. ఉన్నదానికి లేమి యుండదు
లేనిదానికి నునికి యుండదు
కలిమి లేముల తుదిని నిశ్చయ
మాత్మవిదు డెరుగున్

17. నాశరహితమ్మైన యాత్మచె
లోకములు వ్యాపింప బడినవి
అవ్యయాత్మ వినాశదక్షులు
లేరు బీభత్సా।

18. అప్రమేయుడు జీవు డవినా
శుడును తనువులు నశ్వరమ్ములు
నగుట దుఃఖ మ్మడిగి చేయుము
యుద్ధమును పార్థా!

19. చంపునదియును చంపబడునది
ఆత్మయని భావించువా రిల
నజ్ఞు లర్జున। ఆత్మ చంపదు
చంపబడదయ్యా!

20. ఆత్మ నిత్యమనాది పూర్వము
లేకపోవుట మరల గలుగుట
పుట్టి గిట్టుట నుండ దాత్మకు
దేహమరణము దేహి కంటదు
సత్య మిది పార్థా!

21. నిత్య సత్యం బక్ష యమ్మని
ఆత్మ నెరిగిన పూరుషుం డిల
ఎవరి నెట్టులచంపు? నెవ్వని
నెట్లు చంపించున్

22. జీర్ణవసనము వదలి మనుజురు
కొత్త పుట్టము గట్టినట్టుల
శిథిలదేహము వీడి నూతన
దేహమును బొందున్

23. శస్త్రములు ఛేదింపజాలవు
అగ్ని కాల్పగ నీరు తడుపగ
మారుతము శోషింప జేయగ
జాల వీయాత్మన్

24. ఛేదనంబును దాహమును మరి
శోషణంబును క్లేదమును లే
వాత్మకును సుస్థిరము నిత్యము
సర్వగత మరయన్

25. అవాఙ్మానసగోచరుం బ
వ్యక్త మవికార్యాత్మ యని నీ
వనుభవ జ్ఞానమున నెఱిగిన
లేదు దుఃఖం బర్జునా।

26. చావు పుట్టుక లెప్పుడును నీ
దేహి కున్నవి యనినగానీ
శోకమోహము లందగాదగ
దంతరంగమునన్

27. పుట్టు జీవికి చావు తప్పదు
గిట్టు ప్రాణికి జన్మ తప్పదు
తప్పనప్పుడు దుఃఖ మేటికి
తత్త్వ మెరుగుమయా!

28. జననమందకపూర్వమును మరి
మరణమందినపిదప కనబడ
దాది యంతములందు లేకయె
మధ్య మసలెడి దేహమునకై
దుఃఖమందగ నేటికిన్

29. అద్భుతం బని చూచునొక్కడు
అద్భుతం బని చెప్పు నొక్కడు
వినుచు నచ్చెరు వందు నొక్కడు
స్వానుభవమున నాత్మ గాంచరు
వీర లెవ్వరు భారతా।

30. సర్వ జీవుల తనువులందున
దేహి నిత్యుండుండు భారత।
చంపశక్యము కాదు జీవుల
దుఃఖమది యేలా ?

31. స్వధర్మంబె యరసి చూచిన
ధర్మచలనము నీకు దగునే
క్షత్రియునకును ధర్మయుద్ధమె
శ్రేయమైవరలున్

32. పుణ్యవశమున సంభవించిన
తెఱచియుంచిన స్వర్గద్వారము
వంటి యుద్ధము క్షత్రియునకే
లభ్యమౌ సుఖికే

33. ధర్మకర్తవ్యమ్ము యుద్ధము
చేయవేని స్వధర్మ కీర్తులు
కోలుపోవుటెకాదు పుడమిని
పాప మందెదు ఫల్గునా

34. నీదు ఈయపకీర్తిగాధను
లోకులెల్లరు చెప్పుకొందురు
లోకపూజ్యుడవైన నీకప
కీర్తి మరణముకంటె దారుణ
మౌను యోచింపన్

35. నిన్ను పొగడెడి మహారథులే
యుద్ధభయమున పారినా వని
పిరికివం చిల గేలిచేయుచు
కించపరతురు పాండవా।

36 నీదు సామర్థ్యమ్ము శౌర్యము
శాత్రవులు దూషించి నీచపు
భాషలాడగ వినుటకంటెను
దుఃఖతరము న్నె ?

37. జయము రాజ్యరమానుభవ మిడు
వీరమరణ మ్మొసగు స్వర్గము
రెంటిలో నేదైన మేలే
యుద్ధధర్మోత్సాహమతివై
లెమ్ము కౌంతేయా।

38. సుఖము దుఃఖము లాభమును మరి
నష్టమును జయ మపజయమ్మును
సమముగా మది నెంచి పోరిన
పాప మంటదు ఫల్గునా।

39. సాంఖ్యమందలి యాత్మతత్త్వము
నెరుకపరచితి నింతదనుకను
కర్మబంధచ్ఛేదకమ్మగు
యోగ మెరిగింతున్

40. కర్మయోగపథాను గమనము
సుంత సాగిన సుఫలదం బగు
భయదభవబంధమును దెగ్రించియు
నరుని రక్షించున్

41. నిశ్చయాత్మక కర్మయోగికి
నిశ్చలం బగు బుద్ధియొక్కటె
యత్నహీనుల మతులు భిన్నము
లంతులేనివి ఫల్గునా ।

42. వేదచోదితమధురసూక్తుల
అర్థవాదగ్రహణమతులై
ఫలాపేక్షయెః పరమ లక్ష్యం
బంచు నెంతురు కవ్వడీ ॥

43. స్వర్గసౌఖ్యాపేక్షకాంక్షులు
ఇహపరమ్ముల భోగదముఁలౌ
కామ్యయాగము లాచరించెడి
అల్పమతులై శూన్యఫలముల
నందుచుందురు భారతా ।

44. అస్థిరమ్మగు చిత్తజమ్మౌ
కర్మకాండపరికాండ మంతయు
వేదచోదిత మైనదైనను
చావు పుట్టుక కారణమ్మై
నరుని బంధించున్

45. త్రిగుణ ద్వంద్వాతీతమతివై
నిత్యసత్వసమత్వదృష్టిని
యోగమును క్షేమమునుమీరిన
జ్ఞానివై మనుమా।

46. ఎల్లెడల జల మున్న యప్పుడు
కూపమున పని యెంతయుండునో
బ్రహ్మవేత్తకు వేదజాలం
బంతె యవసరమౌ।

47. కర్మమున కధికారి వంతియు
ఫలమునందగకాదుపార్థా।
కర్మఫలమం దాశవీడుము
కర్మ వీడకుమా।

48. మోహమందక యోగి వగుమా।
సఫలమైననువిఫలమైనను
సామ్యమతివై కర్మ జేయుము
సమత్వమ్మే యోగమౌ।

49. కామ్యకర్మము నీచతమమగు
యోగకర్మంబుజ్వలము,ని
ష్కామకర్మాచరణసమతా
చిత్తుడవుకమ్మా।

50. యోగకర్మసునిష్టచిత్తుడు
సత్కృతంబునుదుష్కృతంబును
ఇహమునందేవిడచివైచును
కుశలకర్మమెయోగమర్జున
యోగివైమనుమా

51. సామ్యచిత్త వివేకవర్తులు
కర్మఫలత్యాగమునుజేసియె
జన్మబంధముదొలగిమోక్షము
నందుదురుపార్థా।

52. మోహకలుషవిముక్తమతిసు
జ్ఞాననిత్యానందమందిన
వినినవియు వినబోవు బోధల
కవసరములేదర్జునా।

53. వివిధబోధల కలతజెందిన
నీదు చిత్తము నిశ్చలంబై
ఆత్మరతి నిర్మగ్నమైనచో
యోగి వౌదువు కవ్వడీ।

అర్జునుడు :-

54. సమాధిస్థిత స్థితప్రజ్ఞుని
స్థిమితచిత్తుని లక్షణంబులు
భాషయును భావంబు నడవడి
ఎట్లులుండును మాధవా ?

భగవానుడు :-

55. సర్వకామవివర్జితాత్ముడు
సదా బ్రహ్మానందతుందిలు
డాత్మరమణానందతుష్టుడు
స్థితప్రజ్ఞుడు ఫల్గునా

56. దుఃఖమందున గలత జెందడు
సుఖమునం దాసక్తి నందడు
క్రోధ రాగ భయాదిదూరుడు
స్థితప్రజ్ఞుడు కవ్వడీ!

57. సర్వ విషయాసక్తిశూన్యుడు
ప్రాప్త సుఖదుఃఖాదిసంగతి
ద్వేషవిరహితతత్వచిత్తుడు
స్థితప్రజ్ఞుడుపాండవా।

58. విషయవాంఛాదూరధృతిమతి
ఇంద్రియములనిముడ్చు నెడదను
అంగములుకుదియించుకచ్ఛప
మట్లుయోగమునన్

59. ఇంద్రియమ్ములగెలుచుధృఢమతి
విషయభోగవిదూరు డగుటను
ఆత్మదర్శన మందినంతనె
వాసనల బాయున్

60. శక్తిమంతములింద్రియమ్ములు
తత్త్వసాధకుడైనప్రాజ్ఞుని
మనసునైతముకొల్లగాగొని
క్షోభపరచునుఫల్గునా ।

61. ఇంద్రియమ్ములనోడ్చిస్థిరమతి
ఆత్మతత్పరచిత్తవృత్తిని
మత్పర మ్మొనరించియోగియు
స్థితప్రజ్ఞుండౌనిలన్

62. విషయచింతనమానసున కా
విషయమందాసక్తికలుగును
దాన కామమునొదవుకామమె
క్రోధహేతువగున్

63. క్రోధముననవివేకమొదవును
దాన తనుదా మరచిమసలును
అంతబుద్ధివినాశ మంతట
నధఃపతితుడగున్

64. నరుడురాగద్వేషరహితుం
డాత్మవశ్యేంద్రియగణమ్మున
విషయసుఖముల ననుభవించుచు
శాంతినందునుభారతా ।

65. మనశ్శాంతిని సర్వదుఃఖము
లంతరించును శుద్ధచిత్తుని
బుద్ధిశీఘ్రమె ఆత్మరతమై
పెంపుగాంచువడిన్

66. ఇంద్రియమ్ముల యదుపు నెరుగక
బుద్ధి సద్భావనల నందదు
దాన నరు డిల శాంతినందడు
సుఖముశూన్యంబౌ

67. గాలి యెదురుగవీచి నీటను
నావనెచటికొ నెట్టినట్టుల
చంచలేంద్రియలోలుచిత్తము
విజ్ఞతనుబాపున్

68. విషయసంగతిబోవనీయక
యింద్రియమ్ముల సర్వవిధముల
నిగ్రహించెడివానిజ్ఞానము
సుస్థిరమ్మగుఫల్గునా।

69. ప్రాణికోటికిరాత్రియైనను
యోగికది మేల్గాంచుపవలే
లోక మెత్తరిమేలుకొనునో
జ్ఞాని కదినిశయౌ

70. నిర్మలంబగుపూర్ణజలధిని
నదులుకలిసెడిరీతికోరిక
లేమహాత్మునిజేరి యణగునొ
యతడె శాంతు డకామియున్

71. సకలవాంఛలు నెల్లయాశలు
నహంకారము మమత్వంబును
విడచి మనునా స్థితప్రజ్ఞుడు
శాంతుడై వరలున్

72. ఇదియె బ్రాహ్మిస్థితి యనంగను
దీనిఁ బొందిన మోహ మందడు
అంత్యమందీస్థితియె యోగికి
బ్రహ్మనిర్వాణాత్మకంబగు
మోక్షమొడ చూర్చున్

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి-సాంఖ్యయోగము
ద్వితీయాధ్యాయము-

మూడవ అధ్యాయము - కర్మయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1. కర్మకంటెనుజ్ఞాన మెక్కుడు
శ్రేష్టమనిచునుశ్రీనివాసా।
ఘోరమారణయుద్ధకర్మకు
నేలపురికొల్పన్

2. ఒకటికొక్కటి విరుద్ధములటు
మోహపరచెడి నీదుమాటలు
నాకుశ్రేయము నొకేమార్గము
నిర్ణయింపుము కేశవా।

భగవానుడుపల్కెను :-

3. లోకమున సాంఖ్యులకు జ్ఞానము
యోగులకు సత్కర్మయోగము
ద్వివిధములుకైవల్యదము లని
సృష్టిమొదటనెచెప్పబడినవి
పార్థ। నాచేతన్

4. కర్మచేయక పూరుషుం డిల
పొంద డెటునైష్కర్మ్యభావము
కర్మవీడిన మోక్షసిద్ధిని
గాంచజాలడు ఫల్గునా।

5. క్షణము సైతముకర్మ చేయక
నుండరెవ్వరులోకమందున
ప్రకృతిగుణసమ్మోహవివశత
నరుడుకర్మలజేసెడిన్

6. ఇంద్రియమ్ముల నణచిపెట్టియు
విషయచింతనమానసుండౌ
కపటకర్మాచరణశీలుని
మూర్ఖుడందురు కవ్వడీ।

7. మానసమ్మును నింద్రియమ్ముల
నిగ్రహించియు వానిచేతనె
నిరాసక్తిని కర్మయోగము
జేయుపురుషుడె శ్రేష్ఠుడౌ

8. కర్మజేయక యుండుకంటెను
నియతికర్మల జేయ మేలగు
నకర్మరునకు జీవయాత్రయె
నిష్ఫలంబగునర్జునా।

9. యజ్ఞకర్మేతరము లన్నియు
జన్మబంధన కారణమ్ములె
కాననిరపేక్షముగ కర్మల
నాచరింపుము కవ్వడీ

10. యజ్ఞసృష్టిని ప్రజాసృష్టిని
చేసియజు డిటు పల్కెనర్జున
యాగకర్మ లెకామగవులై
యభీష్టంబులనిచ్చుచుండును
వృద్ధిగాంచుడు మానవుల్

11. దీనసుమనః ప్రీతిగూర్పుడు
సురలుమిము సంతుష్టి పరుతురు
పరస్పరసంప్రీతికరులై
శ్రేయ మందుడు పేర్మితోన్

12. యజ్ఞసంభావితులు దేవత
లిష్టభోగములిచ్చుచుందురు
దానసురలను దృప్తి పరుపక
యనుభవించెడి కృతఘ్నాత్ముడు
చోరుడే యగుభారతా।

13. యజ్ఞశిష్టాశనుడుసుజనుడు
సర్వపాపవిముక్తి నందును
స్వోదరార్థమె మెసవు నఘమతి
పాపమే గుడుచున్

14. అన్నజాతము జీవజాలము
మేఘజాతం బవనినన్నము
యజ్ఞజముపర్జన్య మర్జున
కర్మయజ్ఞజమౌ

15. కర్మ వేదోక్తమ్ము పార్థా।
వేద మాత్మోద్భవము నిఖిలము
సర్వగతమౌబ్రహ్మ మెప్పుడు
యజ్ఞమందమరున్.

16. అస్మదీయ ప్రవర్తితమగు
లోకచక్రం బనుసరింపని
మూఢుడింద్రియ లాలసుండె
వ్యర్థజీవనుడౌ।

17. ఆత్మరతుడును నాత్మప్రీతుడు
ఆత్మ సంతుష్టాంతరంగుడు
నైనజ్ఞానికి జేయుకర్మలు
జగతినుండవు భారతా।

18. కర్మజేయుటయందు లాభము
చేయకుండుటయందు నష్టము
స్వప్రయోజనసిద్ధికొఱకై
యొరులవేడగనవసరంబును
లేవుజ్ఞానికి ఫల్గునా।

19. కానసతతము విహితకర్మల
ననాసక్తత జేయగావలె
అట్టి కర్మాచరణశీలుడు
మోక్ష మందును ఫల్గునా।

20. కామరహితసుకర్మ జేసియె
మోక్షమందిరిజనకముఖ్యులు
లోకసంగ్రహణార్ధమతివై
కర్మ చేయుముఫల్గునా।

21. శ్రేష్టుడేకర్మమునుచేయునో
తక్కజను లదెయాచరింతురు
సుజనుకెద్దిప్రమాణమగునో
లోకమునకదెయుక్తమౌ

22. త్రిభువనంబులవిహితకర్మలు
పొందబడనివి పొందవలసిన
వించుకైనను లేవునాకిల
ఐన జేయుదుకర్మలన్

23. నిత్యమునునేజాగరూకత
గర్మములవర్తింపకున్నచొ
లోకులందరునాదుమార్గమె
యనుసరింతురుఫల్గునా।

24. కర్మలను నేచేయకున్నచొ
వర్ణసంకరకారకుడనై
లోకనాశకరుడ నౌదును
గానచేయుదు కర్మలన్

25. ఫలాపేక్షనుపామరుండిల
కర్మజేయును జ్ఞాని యటులే
నిరాసక్తినిజేయగావలె
లోకసంగ్రహణార్థమై।

26. కర్మసంగునిమనసునొంపక
కామవిరహితవిహితకర్మల
జేయు నిలజేయించునొరులచె
జ్ఞానికుశలుండై

27. ప్రకృతిగుణములుకారణంబుగ
వివిధ కర్మలుజరుగుచున్నవి
అహంకారవిమూఢచిత్తుడు
తానెకర్తననున్

28. ప్రకృతిగుణములువిషయగుణసం
వర్తనము లనియెరిగి యుంటచె
భారతా! గుణకర్మవిభజన
తత్త్వవిదు డాకర్మలందభి
మాని కాడయ్యా।

29. ప్రకృతిగుణసమ్మోహచిత్తులు
త్రిగుణకర్మాసక్తినందుదు
రట్టిమందుల జ్ఞాని చలితుల
జేయగూడదుపలునా।

30. ఆశమమకారములు వీడియు
నాత్మరతమగు చిత్తవృత్తిని
సర్వకర్మలు నాకొసంగుచు
విగతతాపవిశుద్ధమతివై
చేయుమాహవమర్జునా।

31. శ్రద్ధకలిగి యసూయ వీడియు
నిత్యమీమత మనుష్ఠించిన
కర్మబంధవిముక్తినందుదు
కర్మయోగమునన్

32. నాదుమతమిది యనుష్ఠి-పక
ద్వేషమతులై మెలగుమూఢులు
నాత్మదూరులు జ్ఞానశూన్యులు
నగుచు చెడుదురు ఫల్గునా।

33. పండితుండును ప్రాణికోటియు
స్వభావాశ్రితప్రవర్తనులే
నిగ్రహంబికయేమిలాభము
గూర్పజాలునుభారతా!

34. ఇంద్రియములకు విషయములపై
రాగద్వేషము లున్నవర్జున
నరుని కవి శత్రువులుగావున
వశుడుకారా దెన్నడున్

35. సగుణపరధర్మమ్ము కంటెను
శ్రేయమౌ విగుణాత్మధర్మము
స్వధర్మంబున మృతియు మేలగు
నన్యధర్మము భయదమౌ।

అర్జునుడడిగెను :-

36. ఇచ్ఛ లేకయు పాపకర్మము
నెవరొ ముందుకు నెట్టినట్టుల
దేనిచేతను ప్రయుక్తుండై
చేయుపురుషుడు మాధవా।

శ్రీభగవానుడు తెల్పెను :-

37. రజోగుణమున నుద్భవించిన
కామమే క్రోధమ్ము పాపము
అసంతృప్తము మోక్షవైరియు
నదియె తెలియుము ఫల్గునా।

38. ధూమమగ్నిని మలినమద్దము
మావి గర్భంబందుశిశువును
గప్పినట్టులె కామక్రోధము
గప్పు జ్ఞానమునర్జునా।

39 పూరణంబున కలవికానిది
వహ్నివలె సంతృప్తినందదు
కామ మాశగనాత్మగప్పను
జ్ఞాని కాశయె వైరియౌ

40. ఇంద్రియములును మనోబుద్ధులు
కామమున కిల నాశ్రయమ్ములు
వానిచే నదియాత్మ గప్పియు
నరుని మోహితు జేసెడిన్

41. జ్ఞానవిజ్ఞానములమాపెడి
పాపరూపంబైన కోర్కెను
తొలుతనింద్రియనిగ్రహముచే
రూపుమాపుట శ్రేయమౌ

42. ఇంద్రియములును మతియు బుద్ధియు
నుత్తరోత్తరశక్తియమ్ములు
బుద్ధికన్నను మిన్నయైనది
యాత్మ యొక్కటె ఫల్గునా।

43. బుద్ధికంటెనునాత్మఘనమను
విజ్ఞతను మతినదుపుచేయుచు
కామశత్రుక్షయము జేయుము
నిశ్చయాత్మకబుద్ధివై

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి–కర్మయోగము
తృతీయాధ్యాయము

)O(

నాల్గవఅధ్యాయము_జ్ఞానయోగము

శ్రీ భగవానుడు పల్కెను :-

1. అక్షయమ్మగు కర్మయోగము
మున్ను సూర్యున కేను చెప్పితి
రవియువైవస్వతున కొసగెను
అతడు నిక్ష్వాకునకు దెల్పెను
తెలియు మోపార్థా

2. ఇట్లువరుసగ వచ్చు దీనిని
రాజఋషులందరు గ్రహించిరి
అనుసరించెడివారులేమిని
యోగ మడుగంటెన్

3. ఆత్మసఖః భక్తుండ వగుటను
శ్రేష్ఠమును గోప్యంబు నగు నీ
సనాతననైష్కర్మ్యయోగము
గరపితిని నీకై

అర్జునుడడిగెను :-

4. నీదుజన్మము నేటిదేకద
సూర్యుజననము సృష్టినాటిది
నీవురవి కుపదేశ మొసగుట
ఎట్లుసిద్ధించెన్

జ్ఞానయోగము

భగవానుడు పల్కెను :-

5. నీకునాకుననేకజన్మలు
నేటిదనుకనుగడచెనర్జున
వానినన్నిటినే నెరుంగుదు
నీకుతెలియువయా ।

6. అభవుడనునే నవ్యయాత్ముడ
సర్వ జీవేశ్వరుడ నైనను
నాదు ప్రకృతిని నధివసించియు
నవతరింతునిలన్

7. ధర్మసంకటమైనయత్తరి
అధర్మోద్ధతిమించినప్పుడు
ఆత్మమాయావిలసితుడనై
అవతరింతుధనంజయా

8. సాధురక్షణదుష్టశిక్షణ
ధర్మసంస్థాపనకునై
యుగయుగంబులనాకునేనై
యవతరింతును ఫల్గునా ।

9. ఇట్టిదగునాజన్మకర్మల
తత్త్వమునుగ్రహియించువిజ్ఞుడు ।
చనినపిమ్మటజన్మమెత్తక
నన్నె పొందునునమ్మమా ।

10. వీతభయక్రోధానురాగులు
మన్మయులుమద్భక్తవర్యులు
జ్ఞానతాపసముఖ్యులెందరో
నన్నుపొందిరిభారతా।

11. ఎవరునన్నెటు లాశ్రయింతురో
వారినట్లెయనుగ్రహింతును
సర్వవిధములనాదుమార్గమె
యనుసరింతురుభూజనుల్

12. కర్మసిద్ధినికాంక్షజేసెడి
నరులుదేవులనాశ్రయింతురు
కారణమునీలోకమందునె
సిద్ధిశీఘ్రమెకల్గుటన్

13. పార్థ! గుణకర్మములవిభజనఁ
జతుర్వర్ణములేన్సృజించితి
కర్తనైననుకానివాడను
నిర్వికారుడ నెరుగుమా।

14. కర్మములు నన్నంటవంచును
కర్మఫలస్పృహనాకులేదని
తెలియునాతడుకర్మములచేఁ
గట్టుబడడయ్యా।

15. ఇట్లుపూర్వముముక్షులందరు
దెలిసినిస్పృహఁగర్మజేసిరి
నీవు నట్లె సనాతనము ని
ష్కామకర్మనుజేయుమా।

16. ఏదికర్మమొ యే దకర్మమొ
తెలియవిజ్ఞులెమోహమందిరి
దేనిదెలిసినముక్తుడగుదువొ
అట్టికర్మరహస్యమిప్పుడు
నీకుదెలిపెదనర్జునా।

17. శాస్త్రచోదిత 'కర్మ'తత్త్వము
శ్రుతినిషిద్ధ వికర్మరూపణ
కర్మకాని యకర్మరీతియు
గహనములు గోప్యములు గావున
తెలియగావలెభారతా।

18. ఎవడుకర్మమునం దకర్మము
నకర్మంబునఁ గర్మగాంచునొ
సకల కర్మాచరణు డాతడె
యోగి,ప్రాజ్ఞుడు,బుద్ధుడున్

19. కామసంకల్పములు కానివి
ఎవనికర్మలు జ్ఞానవహ్నిని
దగ్ధమగునో అతని నార్యులు
ప్రాజ్ఞుడందురు భారతా।

20. కర్మఫలసంగమును వీడిన
నిరాశ్రయుడౌ నిత్యతృప్తుడు
కర్మలను చేసియు నొకింతయు
కర్త కాడని యెరుగుమా

21. నిర్గతాశుడు నియతచిత్తుడు
త్యక్త సర్వపరిగ్రహుడు నై
లోకసంగ్రహకర్మచేతను
నఘము పొందడు ఫల్గునా।

22. భువి యదృచ్ఛాప్రాప్త తృప్తుడు
ద్వంద్వమత్సరసిద్ధ్యసిద్ధుల
కతీతుండై చేయుకర్మలు
బంధములు కా వెప్పుడున్

23. సంగరహితుడు ముక్తబంధుడు
జ్ఞానచిత్తుడు యజ్ఞకర్ముడు
నైనప్రాజ్ఞునికర్మ లన్నియు
బంధరహితములర్జునా।

24. హోమసాధన హోమద్రవ్యము
లగ్ని హోతయు హుతము సర్వము
బ్రహ్మమని యేకాగ్రమతియై
యాగయోగము జేయుప్రాజ్ఞుడు
తానె బ్రహ్మ మగున్।

25. యోగులందునకొంద రర్జున
దైవయజ్ఞమునసుష్ఠింతురు
కొందర ద్వైతాత్మ యోగులు
బ్రహ్మవహ్ని నిజీవు ప్రేల్తురు
బ్రహ్మభావమునన్

26. ఇంద్రియమ్ములనిగ్రహాగ్ని ని
విషయములనయ్యేంద్రియాగ్నుల
వారియోగపథానుసారము
వ్రేల్తు రర్జున నియతిమై

27. కొంద రింద్రియప్రాణకర్మల
జ్ఞానదీప్తంబగుచువెలిగెడి
సంయమాత్మకయోగవహ్నిని
ఆహుతింతురుభారతా ।

28. ద్రవ్యయజ్ఞము తపోయజ్ఞము
జ్ఞానవేదాధ్యయనయజ్ఞము
యోగయజ్ఞము లనుసరింతురు
దృఢవ్రతచిత్తుల్

29. నియతప్రాణాయామనిష్ఠులు
రుద్ధప్రాణాపానగతులై
ప్రాణవాయువు నపానంబున
అపానంబును ప్రాణమందున
నాహుతింతురు ఫల్గునా ।

30. యజ్ఞవిదులాహారనియతిని
ప్రాణమును నాప్రాణమందే
వ్రేల్చి యజ్ఞక్షపితకల్మషు
లౌదురెందరొయర్జునా ।

31. యజ్ఞశిష్టాశనుడు సుజనుడు
సనాతనమౌబ్రహ్మ బొందును
యజ్ఞహీనునకిహమె లేదన
పరముమాటేలా ।

32. వేదముల బహువిస్తృతంబుగ
వివిధక్రతువులు తెలుపబడినవి
యెరుగుమన్నియుకర్మజము లని
తెలిసిముక్తినిగాంచుమా ।

33. అర్థసాధనక్రతువుకన్నను
జ్ఞానయజ్ఞమెశ్రేష్ఠ మర్జున
కర్మములు నిశ్శేషములుగా
జ్ఞానమున లయమౌ ।

34. తత్త్వదర్శనులైనజ్ఞానుల
పదములంబడి సేవజేయుచు
సమయ మారసివిధేయుడవై
జ్ఞానభిక్షను వేడిశ్రద్ధగ
పొందగావలెబోధలన్

35. దేని నెరిగినమోహముక్తియై
జీవులనునీలోన నాలో
సకలమందునగాంచగలవో
యట్టిజ్ఞానము నందుమా।

36 నీవుపాపులలోనమిక్కిలి
పాపతముడవటంచుతలచిన
జ్ఞానపోతమెచాలు నీయఘ
సాగరముదాటన్

37. సమిధలనుజ్వలితాగ్ని జ్వాలలు
భస్మరాశిగజేయురీతిని
జ్ఞానవహ్నియెసర్వకర్మల
భసితమొనరించున్

38. జ్ఞానసమముపవిత్రమేదియు
లోకములనెచ్చటనుగానము
యోగసిద్ధుడుకాలమందున
దాని నందును స్వయముగన్

39. శ్రద్ధతాత్పర్యములుగల్గిన
సంయమీందుడ్రండనుభవాత్మక
జ్ఞానియై శీఘ్రమెపరిశాంతిని
పొందగల్గునుకవ్వడీ

40. జ్ఞానహీనుడుశ్రద్ధరహితుడు
సంశయాత్ముడు నాశమందుదు
రందుసంశయచిత్తు డిహపర
సుఖముగోల్పోవున్

41. ఈశ్వరార్పణకర్మయోగిని
జ్ఞానసంఛిన్నాత్మసంశయు
నాత్మవంతుని కర్మలేమియు
నిబంధింపవు ఫల్గునా ।

42. అజ్ఞతాభవసంశయమ్మును
జ్ఞానకరవాలమునదుంచియు
జ్ఞానయోగముజేయు లెమ్మిక
నిశ్చయాత్ముడవై ।

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి జ్ఞానయోగము
చతుర్థాధ్యాయము

ఐదవ అధ్యాయము - కర్మసన్న్యాసయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1. కర్మసన్న్యాసమునొకప్పుడు
కర్మయోగమునొక్కమారును
ప్రశంసించుచునుంటివచ్యుత
ఏదిశ్రేయస్కర మదొక్కటె
నిశ్చయమ్ముగదెల్పుమా ।

భగవానుడుతెల్పెను :-

2. కర్మసన్యాసమును యోగము
నుభయములునిలమోక్షదములే
అందుసన్యాసమ్ముకంటెను
కర్మయోగమెశ్రేష్ఠమౌ

3. ద్వేషరహితుడుకాంక్షదూరుడు
నిత్యమును దాత్యాగియే యగు
ఏలయన నిర్ద్వంద్వచిత్తుడు
మోక్షమందును నశ్రమన్

4. సాంఖ్యయోగముకర్మయోగము
వేరటంచవివేకులందరు
రెంట దేనినియనుష్ఠించిన
ముక్తుడౌనునరుండిలన్

5. సాంఖ్యులేమోక్షమునుగాంతురో
కర్మ యోగులునదియెపొందుదు
రుభయములు నివిమోక్షదము లని
తెలియునాతడెవిజ్ఞుడౌ ।

6. కర్మ యోగమువినా సాంఖ్యము
నశక్యంబౌపొందనర్జున
యోగయుక్తుండైనమునివరు
డాత్మబొందునుశీఘ్రమే ।

7. విజితచిత్తుడువిశుద్ధాత్ముడు
సర్వజీవులలోనతనలో
నాత్మగాంచు సుకర్మకుశలుడు
భవమునం బడడెన్నడున్

8. తలచు జాదిగసర్వకర్మలు
బ్రహ్మవిదుడౌయోగి యింద్రియ
విషయసంగతిగానెయెంచును
కర్తదా ననడేక్రియన్

9. చూచు,విను,మాటాడుదాకును
గుడుచునాఘ్రాణించునడచును
శ్వసించునునిద్రించులోగొను
విడచుమూయునుతెరచు కన్నులు
సాక్షిమాత్రునిగాన్

10. ఫలాపేక్షనువీడికర్మల
బ్రహ్మమునకర్పణముజేసిన
తామరాకుననీటిబొట్టుగ
పాపమంటదుఫల్గునా।

11. యోగు లెల్లరుచిత్తశుద్ధితొ
ఫలాసక్తిని మమత్వంబును
వీడియిందిర్యమనోబుద్ధుల
చేయుచుందురుకర్మలన్

12. యోగయుక్తుడుకర్మఫలమును
వీడినైష్ఠికశాంతిబొందును
యోగరహితుడుఫలాపేక్షను
కర్మబద్ధుండౌ।

13. సర్వకర్మలఫలముమనసా
సన్న్యసించినజితేంద్రియు డిల
చేయక నుచేయించకను దే
హముననుండునుసుఖముగన్

14. నరునిపాపముపుణ్యములు స
ర్వేశ్వరుడుదా స్వీకరింపడు
తెలివినజ్ఞానమ్ముగప్పగ
జీవిభ్రమజెందున్

15. కర్మమునుకర్తృత్వమును ఫల
కాంక్షయునుదాదైవ మీయడు
ప్రికృతివలననెఱల్గుచుండును
జన్మజన్మలకున్

16. ఎవరి సుజ్ఞానమ్ము, నాశము
జేయు నజ్ఞానమును, నానరు
జ్ఞాన మాత్మను వెలుగజేయును
భాస్కరునివోలెన్

17. మనసు బుద్ధియు నిష్టభావన
నాత్మ మగ్నముజేయు వారలు
జ్ఞాననిర్ధూతాఘమతులై
ముక్తి పొందుదు రర్జునా।

18. వినయ విద్యాకలితు విప్రుని
గోవు నేనుగు శునకమును మరి
శ్వమాంసాశను సామ్యదృష్టిని
గాంచు యోగి వివేకతన్

19. సామ్యదర్శన సుస్థిరాత్ములు
నిహముననె భవముం జయింతురు
అదోషాత్మమునందు నిత్యము
సుస్థిరమ్ముగ నుండుటన్

20. మోహవర్జిత నశ్చితాత్ముడు
ఆత్మసంస్థిత బ్రహ్మవేత్తయు
ప్రియాప్రియముల పొంగి కుంగడు
జ్ఞాని తానౌటన్

21. బాహ్యవిషయాసక్తిదూరుడు
నిరతిశయ సుఖశాంతచిత్తుడు
బ్రహ్మనిష్ఠత నక్షయంబగు
నాత్మసుఖ మందున్

22. విషయసుఖములుదుఃఖహేతువు
లచిరముననేయుణగు పార్థా।
జ్ఞానియందు రమింపడెన్నడు
నశ్వరములౌటన్

23. ఇచ్చటనె చచ్చుటకు పూర్వమె
కామమునుక్రోధంపు క్షోభము
లణచు నేనరు డతడె యోగియు
సుఖియు నౌపార్థా।

24. ఆత్మసుఖియును నాత్మరమణుడు
నాత్మజ్యోతిగ వెలుగు సంయమి
బ్రహ్మమే తానౌచు బ్రహ్మ
నందమును బొందున్

25. పాపరహితులు ఛిన్నసంశయు
లఖిలభూతహితానువర్తులు
జితేంద్రియులౌ బ్రహ్మనిష్ఠులు
మోక్ష మందుదు రర్జునా।

26. కామక్రోధాదులను మనమును
నిగ్రహించిన యాత్మవిదులౌ
నియత యతివరు లెచటనైనను
ముక్తిగాంతురు భారతా।

27. స్పర్శ మున్నగు బాహ్యవిషయా
దులను బైటకె నెట్టివైచియు
చూడ్కి భ్రూమధ్యమ్మున నిలిపియు
శ్వాస నాసికయందు సమముగ
నుంచగావలె కవ్వడీ।

28. నిగ్రహేంద్రియమనోబుద్ధులు
కామక్రోధభయాదిదూరులు
మోక్షకాంక్షులు మౌనిసత్తము
లందుదురు ముక్తిన్

29. యజ్ఞభోక్తగ మహేశ్వరునిగ
సకల భూతహితానువర్తిగ
నన్నెరింగిన జ్ఞానఘనులే
శాంతి గాంతురు ఫల్గునా।

భగవద్గీతాసుధామాధురి కర్మసన్న్యాసయోగము
పంచమాధ్యాయము

)-(

6వ అధ్యాయము - ఆత్మసంయమయోగము

1. ఫలాపేక్షారహితకర్ముడు
యోగియును సన్న్యాసి యౌనిల
అగ్నికార్యముమానికర్మల
విడుచునాతడయోగ్యుడౌ

2. కామసంకల్పములువీడక
యోగికా డెవ్వడును పార్థా
యోగమనసన్న్యాసమే యది
ఆత్మసంగతమౌ

3. యోగసిద్ధినిగోరు మౌనికి
కర్మ యోగమె సాధనంబౌ
శమము యోగారూఢునకు సం
సాధనము పార్థా!

4. విషయకర్మాసక్తిరహితడు
పూర్వసంకల్పములు విడచిన
నతడె యోగారూఢు డనబడు
అత్మ సంస్థితి చేన్

5. తనకుతానే రిపుడు బంధువు
తనకు దా హైన్యంబు నందక
తన్ను తానే యుద్ధరించుకొ
నంగ యోగి యగున్

6. మనో జయమున నపజయమ్మున
తనకు దానే హితుడు నహితుడు
హితుడు నాత్మోద్ధరణ పేరకు
డహితు డజ్ఞుం డర్జునా !

7. విజితచిత్తుడు పరమశాంతుడు
శీత ముష్ణము సుఖము దుఃఖము
మాన మవమానాది ద్వంద్వము
లందునను నాత్మానుభవమున
సుస్థిరాత్ముండౌ

8. జ్ఞాన విజ్ఞానాత్మతృప్తుడు
జితేంద్రియుడౌ నిర్వికారుడు
మన్ను రాయియు హేమముల సమ
దర్శనుండే యోగియౌ

9. సుహృన్మిత్రా ద్యుదాసీనులను
మధ్యముల బంధువుల రిపుల
పుణ్యపాపులయెడల సము డిల
యోగివర్యుడు భారతా !

10. విజితచిత్తేంద్రియుడు నాశా
రహితుడై యపరిగ్రహుండై
సంతతం బేకాంత మాత్మస
మాధి నుండవలెన్

11. శుద్ధ సమతలమందు చేలా
జిన కుశోత్తరసుఖాసనమున
స్థిమితమతియై చిత్తశుద్ధికి
యోగమూనవలెన్ :

12. మనసు నేకాగ్రముగ జేయుచు
నియత చిత్తేంద్రియ క్రియుడై
యంతరంగవిశుద్ధి నాత్మ
ధ్యాన మొనరించున్

13. కాయ కంఠశిరమ్ము లొకగతి
నిల్పి నిశ్చల స్థిరాసనుడై
దృష్టి నాసాగ్రమున నిల్పుచు
యోగ మూనవలెన్

14. శాంతచిత్తుడు భయవిదూరుడు
బ్రహ్మచారియు సంయమీంద్రుడు
మద్గతాత్ముడు మత్పరుండై
యోగమున నెగడున్

15. నియతమానసుడైన సన్ముని
సతత మాత్మధ్యానమతియై
మత్స్వరూపంబైన పరమా
నందసంస్థితి నందెడున్

16. మిగుల నధికము మిగుల నల్పము
తిండి నిద్రల నుండువారలు
ధ్యానయోగస్థితిని బొందరు
నియమములు లేమిన్

17. మితాహార విహారచేష్టలు
యుక్త నిద్రాపబోధంబులు
సల్పువారలు కర్మలందున
యోగు లౌదురు పాండవా !

18. ఆత్మసంస్థిత నియతచిత్తుడు
సర్వ కామవికారదూరుడు
యోగసిద్ధుం డనగ బరగును
పరమశాంతుండై

19. ఇల నివాతస్థిమితదీపము
వోలె నియమిత మానస మ్మది
యాత్మ ధ్యానమునందు స్థిరమౌ
దాన దీపసదృశ్యమౌ

20. యోగమందు విశుద్ధ చిత్తం
బుపరతంబై స్వస్వరూపము
గాంచి పరమానందఘనమౌ
సమాదిసితి నందెడిన్

21. ఇంద్రియాదుల కగోచరమును
శుద్ధబుద్ధిగ్రహణసాధ్యము
ననంతాత్మానందతుందిల
మాత్మయోగము భారతా !

22. అందు నచలస్వానుభవమున
నన్యసౌఖ్యం బల్పతమమని
యోగి దుఃఖమునందు సైతము
విచలితుడుగా డర్జునా :

23. నిర్మలాత్ముడు నిశ్చలుండై
అసంశయ మవ్యాకులంబును
దుఃఖబంధచ్ఛేదకము నీ
యోగమును బొందున్

24. సకల సంకల్పాభిమతముల
నశేషంబుగ విడచిపైచిన
విజిత విషయానందమతియై
యోగమున నెగడున్

25. క్రమముగను స్వాత్మావలంబన
నన్యచింతన మానిశాంతత
నాత్మరమణానందసుఖియై
యోగి వరులను ఫల్గునా :

26. అస్థిరమ్మును చంచలమ్మగు
మనము విషయమునుండి మరలిచి
మలచి యాత్మకు నంకిత మ్మిడు
యోగి యోగమునన్

27. శాంతచిత్తుడు శాంతరజసుడు
బ్రహ్మభూతు డకల్మషుడు నౌ
యోగి నిరతిశయాత్మసుఖమును
పొందు శీఘ్రమె ఫల్గుణా !

28. చిత్త మాత్మార్పణము జేసిన
విగతకల్మషుడైన యోగియె
శ్రేష్టమాత్మానందసౌఖ్యముఁ
బొందు యోగఫలంబుగన్

29. యోగి సమ్యగ్దర్శనంబున
తనను భూతము లన్నిటను మరి
జీవజాలమునంత తనలో
గాంచు నిత్యసమైక్యతన్

30. అన్ని జీవులయందు నన్నును
ప్రాణికోటుల నెల్ల నాలో
గాంచు నాతని కేను నిత్యుడ
నాకు నాతడు నిత్యుడౌ

31. సర్వభూతస్థితుని నన్నెవ
డభేదాత్మగ గొలుచు నిచ్చలు
నాత డేయోగమున నున్నను
నుండు నాయందర్జునా !

32. ప్రాణులన్నిటి కష్టసుఖములు
స్వాత్మతోడను పోల్చి సముగ
గాంచు యోగియె శ్రేష్ఠతముడై
వరలు నీధర భారతా !

అర్జునుడనెను :–

33. నీవు చెప్పెడి ధ్యానయోగము
మనస్సామ్యముచేత సాధ్యము
చంచలాత్ముడ దీని స్థైర్యము
నెరుగలేకుంటిన్

34. చంచలము నిర్మధనశీలము
అమితబలవత్ దృఢతరంబౌ
మానసమ్మును నిగ్రహించుట
గాలి నణచుటవోలె దుష్కర
మంచునే దలతున్

భగవానుడుచెప్పెను :-

35. మనసు దుర్నిగ్రహము చంచల
మనుట నిస్సంశయము పార్థా ।
ఐన సాధన విరాగములచె
మతిని గెలువగ సాధ్యమౌ

36. మనోనిగ్రహ మేమిలేకయె
యోగ మబ్బదు పార్థ। మనమును
నుపాయముచే గెలువగలుగుట
సాధ్యమే యని యెంచెదన్

అర్జునుడడిగెను :-

37. శ్రద్ధయుండియు నియతచిత్తుడు
యోగభ్రష్టుడై నయత్తరి
యోగసిద్ధిని బొందకున్నచో
పొందు నేగతి మాధవా ?

38. యోగమం దస్థిరుడు మూఢత
నిహపరంబుల జెడినవాడై
ఛిన్న మేఘమువోలెనాశన
మందడా కృష్ణా ?

39. నాదు నీసంశయము పూర్తిగ
దీర్ప నన్యులు లేరు మాధవ
తన్నివృత్తికి నీవ తగుదువు
దయను గనుమయ్యా ।

భగవానుడుచెప్పెను :-

40. యోగభ్రష్టుం డుభలోకము
లందునన్నాశమును బొందడు
ధర్మకర్మాచరణశీలుడు
దుర్గతిం గన డర్జునా।

41. చనిన తదుపరి యోగపతితుడు
పుణ్యలోకావాప్తి నొందును
అచట బహువర్షములు గడపియు
శుద్ధుడౌ శ్రీమంతునింటను
జననమందు ధనంజయా।

42. శ్రేష్ఠుడైనచో భ్రష్టయోగియు
జ్ఞానయోగికి నాత్మజుం డగు
నట్టిజన్మము లోకమందును
దుర్లభం బగు భారతా।

43. జ్ఞానివంశంబందు బుట్టిన
పూర్వభవ సంస్కారవశమున
తీవ్రతరముగ మోక్షసిద్ధికి
యత్న మొనరించున్

44. యోగపతితుడు భావిభవమున
పూర్వజన్మపు వాసనలచే
కోరినంతనె యుప్రయత్నము
యోగసిద్ధిని గాంచెడిన్

45. చలమునను యత్నించుచున్న చో
పాపదూరుండై నసన్మని
జన్మసిద్ధాభ్యాసవశమున
యోగసిద్ధిని నందెడున్

46. తపసికన్నను జ్ఞానికంటెను
ధర్మకర్మాచరణుకంటెను
యోగియే యత్యధిక శ్రేష్ఠుడు
యోగివై మను మర్జునా।

47. యోగులం దనిశమ్ము మద్గత
మానసుండై భక్తి శ్రద్ధల
సేవ జేసెడివాడె మిక్కిలి
శ్రేష్ఠతము డిల కవ్వడీ।

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి-ఆత్మసంయమ
యోగము షష్ఠాధ్యాయము

7వ అధ్యాయము - విజ్ఞానయోగము.

1. మద్గతాశ్రియమానసుడవై
ధ్యానయోగసమాధిమగ్నత
నసంశయపరిపూర్ణసుస్థితి
నన్నెరుంగువిధమ్ము దెల్పెద
సావధానత నరయుమా!

2. దేని నెరిగిన నిహమునందున
దెలియ నింకేమియును మిగులదొ
అట్టి యనుభవసహితజ్ఞాన
మంత తెల్పెద నర్జునా!

3. వేల మనుజులలోన గొందరె
మోక్షయత్న మొనర్తు రందున
నేయొకండో వాస్తవంబుగ
నన్నెరుంగు ధనంజయా!

4. భూమి సలిలం బనల మనిలము
ఖం మనో బుధ్యహంకారము
లనగ నాయది ప్రకృతి యెన్మిది
విధములగు పార్థా!

5. ఇది మదీయము ప్రకృతి యపరము
ఆస్మ దన్యము పరమమైనది
జగద్ధార్యము జీవరూపము
శ్రేష్ఠ మయ్యది భారతా!

6. జీవజాలం బంతయును నీ
రెండు ప్రకృతులనుండి పుట్టుట
జగ త్ప్రభవ ప్రళయముల కే
నగుదు మూలం బర్జునా !

7. నాకు పర మితరమ్ము లే దిల
సూత్రమందున మణిగణము వలె
అన్ని నాయం దమరియున్నవి
సత్య మది పార్థా !

8. సూర్యచంద్రులయందు కాంతిగ
వేదమున నోంకార మాకా
శమున శబ్దము నీట రసముగ
పురుషులందున పౌరషంబుగ
నేనే యుంటిని భారతా !

9. భూమి గంధము నగ్ని తేజము
సకలప్రాణులయందు జీవము
తాపసులలో తపము నేనై
నిండియున్నాడన్

10. సర్వభూతమ్ములకు బీజము
బుద్ధిమంతులలోన బుద్ధియు
దీప్తివంతులలోన దీప్తియు
నగుచు వెలయుదు నర్జునా !

11. కామరాగవివర్జితాత్ముల
శక్తిసామర్థ్యములు నేనే
ప్రాణులందలి ధర్మకామము
నేనె తెలియుము కవ్వడీ

12. సత్వ రాజస తామసోద్భవ
సర్వవస్త్వాధారభూతుడ
త్రిగుణములు నావశము లర్జున!
నేను నిర్గుణుడన్

13. గుణ వికార స్వభావములచె
లోకు లెల్లరు మోహమతులై
అవ్యయాత్ముని గుణాతీతుని
నన్నెరుంగరు మూఢతన్

14. గుణమయంబును దివ్యమగు నా
మాయ దాటుటకష్టమైనను
మదాశ్రయుడౌ జనుడు లీలగ
మాయజలధి తరించెడిన్

15. పాపకర్ములు మూర్ఖచిత్తులు
ప్రకృతశ్రపహృతవివేకాత్ములు
అసురభావులు నధము లెన్నడు
నన్ను బొందరు ఫల్గునా!

16. ఆపదలలో నున్న జనుడును
జ్ఞానకాంక్షియు నర్థకాముడు
ఆత్మజ్ఞాని యనంగ నల్వురు
నన్ను గొల్తురు పాండవా!

17. అందు నిత్యం బాత్మమగ్నుడు
ఆత్మ యందురు భక్తినిష్ఠుడు
శ్రేష్ఠు డర్జున! నాకు ప్రియతము
డేను వానికి నిష్టుడన్

18. నలుగురును మద్భక్తవరులే
మదర్పిత స్థిరమానసుండై
పరమగతి యని నన్నె గొలిచెడి
జ్ఞాని సాక్షాత్ నేనెసుమ్మా
సత్య మిద్ది పరంతపా

19. వేల జన్మల యంతమందున
వాసుదేవుడె సర్వ మనియెడి
జ్ఞాని నన్నే పొందు కానీ
వార లరుదయ్యా!

20. పూర్వజన్మల వాసనలచే
విషయవాంఛలులేని విజ్ఞులు
తగిన నియతిని యన్యదేవుల
నాశ్రయింతురు భక్తులై

21. ఎట్టిరూపము నెట్టి భక్తుడు
శ్రద్ధగా బూజింపగోరునొ
వాని కెప్పుడు నట్టి శ్రద్ధనె
స్థిరము జేతును ఫల్గునా !

22. కామ్యభక్తుడు భక్తిశ్రద్ధల
నిష్టదైవార్చనల జేసిన
నే విధించిన ఫలమె పొందును
తనదు దైవము చేన్

23. అల్పమతులౌ భక్తులాయా
దేవతాత్ముల నందుచుందురు
తత్ఫలమ్ములశాశ్వతమ్ములు
నాదు భక్తులు శాశ్వతమ్ముగ
నన్నె పొందుదు రర్జునా !

24. ఉత్తమోత్తమ పరమ మవ్యయ
మైన నా నిజరూపమెఱుగని
యజ్ఞు లవ్యక్తాత్ము నన్నొక
వ్యక్తు డందురు భారతా !

25. యోగమాయావృతుడనగుటను
అందరకు నే గానుపింపను
అభవు నవ్యయుగా నెరుంగరు
నన్ను మూఢులు ఫల్గునా !

26. భూత వర్తిభవత్ భావిజీవుల
నన్నిటిని నే నెరుగు దర్జున
నన్ను మాత్రం బెవ్వరేనియు
నెరుగజాలరు భారతా !

27. జన్మతోడనె సర్వప్రాణులు
రాగద్వేషజమైన సుఖదుః
ఖాది ద్వంద్వము లనెడి మోహము
నందుచున్నవి యజ్ఞతన్

28. పుణ్యకర్మాచరణ శీలురు
ద్వంద్వ మోహ విముక్తచిత్తులు
పాపదూరులు ధృఢవ్రతులై
నన్నె కొల్తురు ఫల్గునా !

29. జరామరణవిముక్తికాంక్షను
మదాశ్రయులౌ యోగు లెరుగుదు
రఖిలజీవులు సర్వకర్మలు
పర్త్యగాత్మస్వరూప మంతయు
బ్రహ్మమే యను సత్యమున్

30. ఉత్తమోత్తమ సాధకుం డిల
కర్మమును, దైవంబు, యజ్ఞము
నన్నుగా నే యెరిగి చివరను
నన్నె పొందును ఫల్గునా !

శ్రీ మద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - సప్తమాధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

8వ అధ్యాయము–అక్షరపరబ్రహ్మయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1. ఏది బ్రహ్మం బేది కర్మం
బేది యధ్యాత్మమ్మ నాబడు
నేది దైవం బేది భూతం
బెరుకపరపుము కేశవా!

2. దేహమం దధియజ్ఞు డనువా
డెవడు? నెట్టులనుండు? నిగ్రహు
డంత్యమున నిన్నే విధంబున
దెలియగాగలడచ్యుతా!

భగవానుడుపలెక్కను :-

3. నాశరహితము సర్వశ్రేష్ఠము
బ్రహ్మమనబడు, స్వభావము న
ధ్యాత్మ మనబడు సృష్టికొఱకౌ
యోగ మది క్రియ కవ్వడీ

4. నశ్వరం బధిభూత, మధిదై
వతము పూరుష, డఖిల దేహము
లందు వర్తిలు వాత్మనే యధి
యజ్ఞుడందురు పాండవా!

5. అంత్యకాలమునందు కూడను
నన్నె సంస్మరణంబు జేయుచు
నొడలు వదలెడి యోగి నన్నే
పొందు సత్యము భారతా!

6. మరణకాలంబందు నరుఁడే
రూపమును జింతించుచుండునో
చిత్తసంస్కారమ్ముచేతను
దాని బొందెడి నర్జునా!

7. అందుచే నెల్లపుడు నన్నే
సంస్మరించుచు ననిం జేయుము
మనో బుద్ధుల నాకొసంగుము
నన్నె పొందెదు నిత్యమున్

8. సంతతాభ్యాసనాత్మకుండగు
యోగి సాధన నన్యమెంచక
ఆత్మచింతనమగ్నుఁడగుటను
నాత్మనే పొందున్

9. సర్వదర్శిష్టు పురాణు శాసకు
సృష్టికరుని యచింత్యరూపుని
సూర్యతేజు నణోరణీయుని
పరమభక్తి భజింపుమా!

10. అంత్యకాలమునందు నిశ్చల
బుద్ధియోగబలాన సతతము
బొమలనడుమను ప్రాణముంచిన
యోగి, యాత్మనె బొందెడిన్

11. వేదవేత్తలు రాగరహితులు
బ్రహ్మచారులు యతులు నెవ్వని
బొందగోరెద రట్టియాత్మని
పదము దెల్పెద నర్జునా !

12. ఇంద్రియమ్ముల నిగ్రహించియు
మనసు హృదయమునందు నిలిపియు
బ్రహ్మరంధ్రమున్నందు ప్రాణము
నిల్పి ధారణ జేయుచున్

13. ప్రణవమంత్రోచ్చారణమ్మున
సంతతము నన్నే స్మరించుచు
దేహమును త్యజియించి యోగులు
మోక్షమందుదు రర్జునా !

14. అన్యచింతనలేక నన్నే
సతము సంస్మరణమ్ము జేసెడి
నిత్యయోగానందచిత్తులు
నన్నె పొందుదు రశ్రమన్

15. పరమమోక్షముగాంచు నుత్తమ
జ్ఞాని బ్రహ్మత్వమును పొందిన,
దుఃఖనిలయము నశ్వరమ్మగు
జన్మమందడు పాండవా !

16. బ్రహ్మలోకమువరకునుం గల
యెట్టిలోకము ప్రాప్తమైనను
జన్మతప్పదు. నన్నే పొందిన
జన్మ ముండదు పాండవా!

17. నలువకునురే బవలు కలసిన
రెండువేల యుగాల పరిమితి
దీని నెరిగినవా రహర్నిశ
కాలతత్త్వ విశారదుల్

18. బ్రహ్మదివసారంభమందున
ప్రకృతిజన్మే సృష్టి వెలయును
రేయి రాగనె ప్రకృతియందే
లీనమై యణగున్

19. పూర్వకల్పపు ప్రాణికోటియె
కర్మభావములెన్నొ పొందియు
రేయిమొదట లయించి యుదయమె
మరల జన్మించున్

20. ప్రకృతికంటెను ఆత్మపర మది
సనాతనము నతీంద్రియమ్మును
సర్వజీవులు నాశమైనను
సమసిపోవదు ఫల్గునా!

21. దేని విజ్ఞు లగోచరం బవి
నాశి, పరమోత్కృష్ట, మందురొ
దేని పొందిన భవహరమ్మగు
నట్టి యాత్మను నేనెసూ

22. ఎవనియందున ప్రాణు లన్నియు
వ్యాప్తమందుచు డిందుచున్నవొ
ఆపరాత్ము రుడచంచలుడును
భక్తసులభుడు ఫల్గునా !

23. ఎపుడు పోయిన జన్మమ్ందడొ
ఎపుడు గిట్టిన మరల పుట్టునొ
అట్టి కాలవిశేష మర్జున
తెల్పెదను వినుమా !

24. అగ్నియును జ్యోతియును పగలును
శుక్లపక్షము నుత్తరాయణ
పథమునం జను బ్రహ్మవిదు డా
బ్రహ్మముననె పొందున్

25. పొగయు రాత్రియు కృష్ణపక్షము
దక్షిణాయనమందు చనియెడి
యోగి చంద్రుని కాంతి బొందియు
తిరిగి జన్మము నందెడిన్

26. శుక్ల కృష్ణపథంబు లియ్యవి
శాశ్వతంబులు నందు శుక్లము
జన్మరహితము నన్యమార్గము
జన్మదము పార్థా !

27. రెండుమార్గము లెరిగి యోగులు
మోహ మందరు సుంతయేనియు
కాన సతతము యోగయుక్తుడ
పై మెలంగుము కుశలివై !

28. వేదములు యజ్ఞములు దానము
తపములం గను పుణ్యఫలమును
మించు ఫలమౌ ఆద్యబ్రహ్మము
బొందు యోగియు సఫలుడై !

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి - అక్షరపరబ్రహ్మ
యోగము అష్టమాధ్యాయము.

9వ అధ్యాయము రాజవిద్యా రాజగుహ్య యోగము

1. అశుభ భవబంధముల దెగించెడు
గుహ్యతమవిజ్ఞానతత్త్వము
నీవు ననసూయుండ వగుటను
దెలియ నెరిగింతున్

2. శ్రేష్టతమ మతిగుహ్య మవ్యయ
ముత్తమము ధర్మ్యము పవిత్రము
సులభసాధ్యము నాత్మవేద్యము
బ్రహ్మవిద్య యిలన్

3. భక్తి శ్రద్ధల నాత్మవిద్యను
ననుష్ఠింపని జనులు పార్థా!
నన్ను బొందక మునగిపోదురు
మృత్యుసంద్రమునన్

4. ఇంద్రియమ్ముల కగోచరుడను
సకలభూతాధారపురుషుడ
నఖిలజగముల వ్యాప్తి జెందియు
నందు లేకుంటిన్

5. భూతములు నాయందు నుండవు
నాకు నాధారములు కావవి
యెల్లప్రాణుల సృజన పోషణ
మన్న దీశ్వరయోగమహిమగ
దెలియు మోపార్థా!

6. సర్వగతమగు మహావాయువు
నాకసమ్మున నమరియుండును
అటులె సర్వప్రాణికోటియు
నుండు నాయందున్

7. ప్రళయమందున జీవు లన్నియు
నాదు ప్రకృతిని నణగియుండును
సృష్టిసమయమునందు మరలను
సృజన మొనరింతున్

8. అస్వతంత్రపు జీవజాలము
మాయవశమై యుండుకతమున
స్వీయమాయాధారమున పలు
మారు సృజియింతున్

9. సృష్టి మొదలగు కర్మలందున
ననాసక్తుడ సాక్షిమాత్రుడ
నగుట నా కాకర్మ లేవియు
బంధములుగా వర్జునా !

10. నేనె యధ్యక్షునిగ మాయచె
నీచరాచరసృష్టి జరుపుదు
కావుననె యీ జగము వర్తిలు
నెపుడు నీసరణిన్

11. సర్వభూతమహేశ్వరాత్ముడ
దివ్యలీలా దేహినగు నను
మూఢులవమానించుచుందురు
పరబ్రహ్మగ నెరుగమిన్

12. వ్యర్థకాములు వ్యర్థకర్ములు
జ్ఞానశూన్యులు బుద్ధిహీనులు
రాక్షసాసురస్వభావమునే
యాశ్రయింతురు భారతా!

13. సాత్వికుల భువి దైవగుణముల
నాశ్రయించి సమస్తప్రాణుల
కాదికారణు నవ్యయునిగా
నన్నెరింగి యనన్యచింతన
భజనసేయుదు రర్జునా!

14. దృఢవ్రతులై వారు సతతము
భక్తిప్రణుతుల గీర్తనంబుల
నర్చనల నేకాగ్రభావన
నుపాసింతురు ప్రపన్నులై

15. జ్ఞానయజ్ఞముచేత నద్వై
తాత్మ గొందరు, ద్వైతభావన
గొందరును విశ్వాత్ము నను సే
వింత్రు బహుగతులన్

16. నేనె క్రతువును, నేనె యజ్ఞము
నేనె స్వధ నౌషధము నేనే
నేనె మంత్రము నాజ్యమగ్నిని
నేనె హుతమును, ఫల్గునా !

17. తల్లిదండ్రులు తాత ధాతలు
వేద్యమును పావనము ప్రణవము
ఋగ్యజుస్సామములు నేనే
నేనె హుతమును కవ్వడీ

18. గతిన పతి నేప్రభుడ సాక్షిని
స్థానమును శరణమ్ము హితుడను
సృష్టిస్థితిలయకర్త నవ్యయు
బీజమును నిధి నేనెసూ

19. నే తపింపగజేతు, వర్షము
కురియజేసెద, నాపుచేయుదు
నేనె సదసద్వస్తుజాలము
మరణమమృతమున్

20. వేదవేత్తలు స్వర్గకామన
యజ్ఞములచే నన్ను గొలిచియు
సోమపీథులు పాపదూరులు
పుణ్యలభ్యము లమరభోగము
లనుభవింతురు ఫల్గునా !

21. స్వర్గసుఖముల ననుభవించిన
క్షీణపుణ్యుడు జగతి బుట్టును
కామ్యకర్ములు త్రయీధర్ములు
భవము లందుదు రెప్పుడున్

22. అన్యచింతనలేక సతతము
న న్ప్రవృత్తితో నుపాసించెడి
సత్యనిష్ఠుల యోగక్షేమ
ముల్ వహింతును భారతా!

23. అన్యదైవము నిలను భక్తి
శ్రద్ధలను పూజించు భక్తులు
కూడ కొల్తురు నన్నె కానీ
యవిధిపూర్వముగన్

24. ఏలయన నే యజ్ఞపురుషుడ
యజ్ఞభోక్తను యథార్థమ్ముగ
నన్నెరుంగక, నన్యచిత్తులు
పొందుచుందురు జన్మలన్

25. దేవతల నటు పితరులను మరి
భూతముల నర్చించుచున్న చో
ఎవని దేవత నతడు పొందును
అన్యమెన్నక నన్నె కొలచిన
నన్నె పొందును పాండవా!

26. విజ్ఞుడౌ శుద్ధాంతరంగుడు
దళము పుష్పము ఫలము నుదకము
భక్తి నొసగిన బ్రీతి గైకొని
యారగింతును ఫల్గునా !

27. కర్మ దానాశనము తపములు
నాదిగాగల సర్వచేష్టలు
నాకు నర్పణజేయు మెప్పుడు
నన్నె పొందెద వర్జునా !

28. "భగవదర్పిత కర్మ" మను న
య్యోగబలమున పాపపుణ్యపు
కర్మబంధవిముక్తి నందెదు
నన్నె పొందెద వర్జునా !

29. సర్వప్రాణులయందు సముడను
నాకు నిష్టు లనిష్టు లుండరు
నేను భక్తులలోన నాలో
వారు నుందురు పాండవా !

30. అమితదుష్టాచారుడైన న
నన్యభక్తిని నన్ను కొలిచిన
నిశ్చలాత్మకుడగుట నాతడు
శ్రేష్ఠ డని యెంతున్

31. అతడు శీఘ్రమె సాధువై మను
బడయు శాశ్వత శాంతపదవిని
నాదు భక్తుడు చెడ డటంచును
చాటి చెప్పుదు ఫల్గునా

32. హీనకులజులు పాపకర్ములు
ఎవ్వరైనను మదాశ్రయులై
నన్భజించిన మోక్షపదవిని
పొంది తీరుదు రర్జునా !

33. పుణ్యబ్రాహ్మణ రాజ ఋషిభ
క్తులను వేరుగ జెప్పనేలా !
అనిత్యము నసుఖమ్ము భవ మిది
యోగివై నను బొందుమా

34. బుద్ధి నాయందుంచి భక్తిని
నర్చనల ప్రణతుల భజింపుము
మత్పరాయణధ్యానమతివై
నన్నె పొందుము ఫల్గునా

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - నవమాధ్యాయము
రాజవిద్యారాజగుహ్యయోగము.

10వ అధ్యాయము - విభూతియోగము

భగవానుడు తెల్పెను :

1. ఇంతదనుకను నాదు బోధల
సంతసించుచు వింటి వర్జున
నీకు హితమును శ్రేష్టమౌ పర
మార్థవచనము తెల్పెదన్

2. దేవతలు మునిశ్రేష్ఠు లెవరును
నాదు ప్రభవం బెరుగనేరరు
ఋషులకును దేవతల కందర
కాద్యుడను నౌటన్

3. నన్ను నభవు ననాదిలోక మ
హేశ్వరునిగా నెరుగు నాతడు
మనుజులందున విజ్ఞుడై పా
పమ్ము లన్నియు బాసెడిన్

4. బుద్ధియును జ్ఞానమ్ము సత్యము
నసమ్మోహము నోర్పు శమదమ
ములును సుఖదుఃఖములు జననము
మరణమును భయ మభయమున్

5 సమత తృప్తి యహింస తపమును
దానమును యశ మపయశమ్మును
గుణము లన్నియు జీవులకు నా
వలన కలుగును భారతా !

6 సప్త ఋషులును, దేవమునులును
మనువులును మద్భావయుతులై
యుద్భవించిరి నాతలంపున
వారి సంతతి యీప్రజల్

7 మద్విభూతియు యోగ మెవ్వడు
యదార్ధముగా నెరుకగనునో
అతడె నిస్సంశయముగా స్థిర
యోగయుక్తుడు ఫల్గునా !

8 నేను జగదుత్పత్తి కరుడను
నేనె సర్వము నడుపుచుంటిని
దీని నెరిగిన బుధులు నిత్యము
నన్నె కొలుతురు భక్తిమై !

9 మద్గతప్రాణులును భక్తులు
నన్ను గూర్చియె ముచ్చటించుచు
నిత్యతృప్తానందతుండిల
చిత్తు లౌదురు పాండవా !

10 ప్రీతిపూర్వక మన్మనస్కుడు
భక్తి నన్నర్చితుని జేయగ
నన్ను పొందెడి జ్ఞానయోగము
ప్రసాదింతును భారతా !

11 కరుణచే సద్భక్త హృదయము
నందు కొలువై వెలయజేయుదు
జ్ఞానదీపము, దాన నజ్ఞా
నాంధకారము బాపెదన్

అర్జునుడు పలికెను :-

12 పరబ్రహ్మము పరంధాముడు
నతిపవిత్రుడు శాశ్వతాత్ముడు
దివ్యపురుషుడు నాదిదేవుడు
అజుడు విభు డంచున్

13 నిన్ను ఋషులును నారదుండును
నసితుడును దేవలుడు వ్యాసుడు
సంస్తుతింతురు నీవు నటులే
పలుకుచుంటివి కేశవా !

14 నీవు చెప్పినదెల్ల నిజమని
నమ్ముచుంటిని నీస్వరూపము
దానవులు దేవతలు సైతము
తెలియనేరరు మాధవా

15 యదార్థమ్ముగ నిన్ను నీవే
యెరుగు దంతియు పూరుషోత్తమ
భూతభావన జీవపాలక,
దేవదేవ జగత్పతే :

16 లోకముల నేవిభూతులచే
వ్యాప్తిగాంచితి వట్టినీ ది
వ్యాత్మభూతుల నశేషంబు న
నుగ్రహింపు త్రివిక్రమా :

17 సతము నిన్పరిచింతజేయుచు
నిన్నెరుంగుట యెట్లు భగవాన్
ఎట్టి వస్తువులందు నిను ధ్యా
నించగావలె మాధవా :

18 భవ ద్యోగవిభూతు లఖిలము
విస్తరంబు ననుగ్రహింపుము
నీదు వాక్సుధ నెంతగ్రోలిన
దనివితీరదు శ్రీధవా :

భగవానుడనెను :-

19 నాదు దివ్యవిభూతు లన్నియు
యథాప్రాధాన్యముగ దెల్పెద
నాదు వైభవవ్యాప్తి కెందును
నంతమేలే దర్జునా :

20 సర్వప్రాణి హృదంతరమ్ముల
పరిత్యగాత్మగ నేనె యుందును
ఆదిమధ్యాంతములు నేనే
ప్రాణు లన్నిటికిన్

21 విష్ణువును నాదిత్యులందున
సూర్యుడను జ్యోతిస్సులందున
మరీచిని మారుతులయందున
శశిని తారలయందునన్ ।

22 వేదముల నే సామవేదము
సురలయందున వాసవుండను
నింద్రియమ్ముల మతిని జీవుల
తెలివి నే పార్థా !

23 రుద్రులందున శంకరుండను
యక్షరాక్షసులందు ధనదుడ
వసువులందున నగ్ని గిరులను
మేరువును విజయా !

24 పురోహితముఖ్యులం గురుడను
దేవసేనాపతుల స్కంధుడ
సారసంబుల నుత్తమం బగు
సాగరంబును నర్జునా !

25 మహర్షుల నే భృగుడ వాక్కుల
ప్రణవమును యాగముల జపమును
స్థావరమ్ముల హిమాలయమై
తనరుచున్నాడన్

26 వృక్షముల నశ్వత్థమును నే
దేవమునులను నారదుడ గం
ధర్వులందున చిత్రరథుడను
సిద్ధులందున కపిలుడన్

27 మనుజులందున చక్రవర్తిని
అశ్వముల నుచ్చైశ్రవంబను
గజేంద్రుల నైరావతము నివి
పుట్టె సుధతోడన్

28 ఆయుధంబుల వజ్రమును ధే
నువులయందున కామగవినే
ప్రచనులందున మన్మధుండను
సర్పములలో వాసుకిన్

29 అనంతు డనే నాగులందున
వరుణడను జలదైవతమ్ముల
పితరులందున నర్యముం డను
యముడ సంయములందువన్

30 దైత్యులందున ప్రహ్లాదుడను
గణకులందున కాలమును జం
తువులయందున సింహమును నే
పక్షులందున గరుడుడన్

31 పావనంబుల వాయుదేవుడ
శస్త్రభృతులను రామచంద్రుడ
మత్స్యములలో నక్రమునునే
నదులయందున గంగ నేన్

32 సృష్టిసంస్థితి లయకరుండను
విద్యలందున నాత్మవిద్యను
తత్త్వనిశ్చయవాదులందున
వాదపటిమను కవ్వడీ

33 అక్షరంబుల "అ" కారంబును
సమాసమ్ముల ద్వంద్వమును నే
విశ్వతోముఖ విరాట్పురుషుడ
కాలమున కే కాలమున్

34 కాలకాలుడ సర్వహరుడను
పుట్టబోయెడివారి జన్మను
స్త్రీలకీర్తిని సిరిని వాణిని
స్మృతిర్మేధా ధృతిక్షమలును
నేనెసూ పార్థా

35 సామములనే బృహత్సామము
ఛందముల గాయత్రిమంత్రము
మాసములలో మార్గశీర్షము
ఋతువులందు వసంతుడన్

36 పంచకమ్ముల జూదమును నరు
తేజమును తేజస్సులందున
జయము వ్యవసాయమ్ము నేనే
సాత్త్వికాత్ముల సత్త్వమన్

37 వృష్ణులందున వాసుదేవుడ
పాండవులలో ధనంజయుడను
మునుల వేదవ్యాసమౌనని
కవుల శుక్రుడ ఫల్గునా!

38 శాసకుల దండమ్ము నేనే
జిగీషుల విజయమ్ము నేనే
గోప్యముల మౌనంబు నేనే
జ్ఞానవంతుల జ్ఞాన మేన్

39 సర్వజీవుల మూలికారణ
మేనె ఫల్గున వేయునేలా
నేను లేనిచో సృష్టి యంతయు
వరలజాలదు పాండవా!

40 నాదు దివ్యవిభూతి కంతము
లేదు ఫల్గుణ యందు కొన్నిటి
క్లుప్త వివరణ దెల్పినాడను
దెలియుమో పార్థా !

41 భాగ్యవంతము కాంతివంతము
శక్తివంతము లైనవన్నియు
నాదు తేజోంశములె పార్థా
తెలిసి వానిగ్రహింపుమా !

42 సవిస్తరమౌ మద్విభూతి
జ్ఞానమంతయు నెరుగు మైనను
నాదు నేకాంశమ్ముచేతనె
లోకమంతయు నిల్పితిన్ !

శ్రీమద్భగవద్గీతా సుధామాధురి – దశమాధ్యాయము
విభూతియోగము.

11వ అధ్యాయము విశ్వరూప సందర్శనయోగము

అర్జునుడు పలికెను :-

1 నీయనుగ్రహ మెసగ పరమము
గుహ్యమును నధ్యాత్మికము నౌ
బోధ నందితి దాన మోహము
పూర్తిగా దొలగెన్

2 కమలనేత్రా నీదు కరుణను
భూతముల యుత్పత్తినాశము
నవ్యయంబగు నీదు మహిమ స
విస్తరంబుగ నెరిగితిన్

3 నిన్నుగూర్చిన నీదుభాషణ
నిత్యసత్యము పూరుషోత్తమ
నీదు నైశ్వర్యంపు రూపము
జూడగోరెద కేశవా !

4 నీస్వరూపము జూడ నాకును
శక్యమగునని నీవు దలచిన
అవ్యయము నీవిశ్వరూపము
జూప వేడెద మాధవా !

భగవానుడిట్లనెను :-

5 బహువిధములు నలౌకికములౌ
వివిధ వర్ణాకారములుగల
శతసహస్రములైన నావగు
రూపముల గను మర్జునా !

6 రవులు వసువులు రుద్రు లశ్వను
లమరు లందరు మరుత్తులు నీ
వెపుడు జూడని యద్భుతావహ
మైన వెన్నియొ చూడుమా !

7 ఈచరాచర నిఖిలలోకము
గాక యింకను గాంచదలచిన
వాని నీదేహమున నిప్పుడె
చూడు మొక్కెడ నర్జునా !

8 చర్మచక్షుల విశ్వరూపము
జూడ జాలవు దివ్యదృష్టిని
ప్రసాదింతును కనుము నాయై
శ్వర్యయోగంబున్

సంజయుడు చెప్పెను :-

9 కౌరవేశ్వర యీావిధంబుగ
బలికి యోగీశ్వరుడు కృష్ణుడు
పరమ మీశ్వరవిశ్వరూపము
దర్శనం బొసగెన్

10 పెక్కుముఖములు నేత్రములు గల
అనేకాద్భుత విషయదర్శన
మధిక దివ్యాభరణ మాయుధ
కలితమౌ మూర్తిన్

11 దివ్యమాల్యాంబరధరమ్మును
దివ్యగంధనులేపనంబు, న
నంత దివ్యము విశ్వతోముఖ
విశ్వరూపము జూపగన్

12 ఆకసంబున శత సహస్రము
భాస్కరద్యుతి యుగపదుత్థిత
కాంతియో యన నావరాత్పరు
తేజ మగుపించెన్ ।

13 అంత నర్జును డనేకంబగు
విభజనాత్మక విశ్వమును నా
దేవదేవుని దేహమందున
గాంచె నేకస్థమ్ముగాన్

14 విస్మయాత్ముడు హృష్టరోముడు
విజయు డంతట విశ్వమూర్తికి
శిరముచే ప్రణమిల్లి పలికెను
కృతజ్ఞాంజలియై !
అర్జునుడు పల్కెను :-

15 దేవ గాంచుచునుంటి నీదగు
దేహమున సుర జీవకోటుల
వారిజాసను, నీశు, ఋషులను
దివ్యసర్పములన్

16 నిన్ను నెల్లెడ బెక్కుచేతులు
నుదరములు ముఖములును కనులును
గల్గు విశ్వు ననంతు గాంతును
ఆదిమధ్యాంతములు మాత్రము
గానలేకుంటిన్

17 కిరీటమ్మును గదను జక్రము
బూని యంతట ప్రభారాసిగ
వెలుగు వెలుగును, దీప్తవహ్నియన
లార్కతేజుని యుప్రమేయుని
గాంచుచున్నాడన్

18 జ్ఞాత వక్షరపర బ్రహ్మవు
పరమ విశ్వాధార భూతుడ
వఖిల శాశ్వతధర్మ గోప్తవు
నాదిపురుషుడవున్

19 ఆదిమధ్యాంతములు లేని య
నంతవీర్యుననంత బాహును
చంద్రభాస్కరనేత్రు ప్రజ్వలి
తాగ్నివక్త్రు స్వకీయ తేజ
స్తపన విశ్వుని జూచితిన్

20 భూమి దివి దిక్కులును సర్వము
నీవె నిండగ నీదు నద్భుత
ముగ్రరూపము జూచి జగములు
భయభ్రాంతములయ్యెడిన్

21 సురలు కొందరు నిన్ను గలియంగ
నంజలింపగ భీతిగాంతురు
ఋషులు సిద్ధులు స్వస్తివాక్కుల
సంస్తుతింతురు కేశవా !

22 రుద్ర రవి వసు సాధ్య విశ్వులు
నశ్వినులు గంధర్వుల సురులు
యక్షులను సిద్ధులును గాంతురు
విస్మయేక్షణులై

23 మహాత్మా ! బహుముఖము లక్షులు
పెక్కు చేతులు దొడలు చదములు
చాలకడుపులు కోరలుంగల
నీభయంకరూపు జూడగ
భీతినొందును లోకముల్

24 నభము నంటుచు నధికవర్ణ
జ్వలితుడవునై నోళ్ళు తెరచియు
పెద్దకన్నుల జ్వాలలు మిసెడి
నిన్గనన్ ధృతి శాంతి గోల్పడి
వ్యధితమతినై తిన్

25 భయద దంష్ట్రకరాళమ్మును
కాలవహ్నినిభమ్ము నీముఖ
తీక్ష్ణవీక్షణ విహ్వలాత్ముడ
ప్రసన్నుడ వగుమా !

26 ధార్తరాష్ట్రులు భీష్మద్రోణులు
కర్ణుడును భూమీశు లందరు
నటులె మనసైన్యమున ప్రముఖులు
వేగ నిన్గలియన్

27 ఘోరదంష్ట్రాకరాళానన
గహ్వరాంతరమగ్నులై యెల్లర
చూర్ణమానానేకశిరములు
చూచుచున్నాడన్

28 బహు నదీవాహములు సాగర
గాములై వడిచేరునట్టి వడి
వీరు లెల్లరు జొచ్చుచుండిరి
నీజ్వలాననమున్

29 అపరిమితవేగమున మిడతలు
జ్వలనజ్వాలికల నశించు
నటులె లోకము లన్ని నీముఖ
గహ్వరంబున దాహమౌ

30 జ్వలనముఖ సందీప్తి నంతను
నంతటను గ్రసియించుచుంటివి
నీమహోగ్రచ్ఛటచ్ఛటలను
దగ్ధమౌ జగముల్

31 ఉగ్రమూర్తీ ! ఎవరవయ్యా !
నీప్రవృత్తి యగమ్యగోచర
మెరుగజేయుము నీస్వభావము
దేవ ప్రణుతింతున్

భగవానుడుచెప్పెను :-

32 లోకసంహరణోద్యమాంకిత
జృంభమాణకరాళకాలుడ
వైరిమారణ మవశ్యం బగు
నీవు కాదన్నన్

33 లెమ్ము గాంచుము విజయకర్మల
ననుభవింపుము పూర్ణరాజ్యము
వైరులను నేనెపుడొ చంపితి
నిలుము ఫల్గుణ నిమిత్తమ్ముగ
యుద్ధరంగమునన్

34 భీష్మగురు రాధేయ సైంధవు
లందరును నాచేత నిహతులు
నిర్భయంబుగ జంపి రణమున
విజయుడవు కమ్మా !

సంజయుడుపల్కెను :-

35 కృష్ణు పల్కులు వినిన పార్థుడు
వణకుచును నంజలి ఘటింపుచు
భీతి గద్గద వినయభాషల
హరికి నిట్లనియెన్

అర్జును డనెను :-

36 లోకములు నీస్మరణమహిమను
పేరిమహర్షము లందుచున్నవి
భీతి నసురులు దెసల బారిరి
సిద్ధనుతు లెసగెన్

37 దేవదేవాక్షరానంతా !
సదసదాత్మక జగన్మూలా
పరబ్రహ్మ ! దివిజవంద్యా
కొనుము కైమోడ్పుల్

38 ఆదిదేవ, పురాణపూరుష
పరంధామా ! వేదవేద్యా !
పరమ విద్యాధార ! వ్యాపక
పాహి గోవిందా !

39 అనిల యమ వరుణాగ్ని చంద్రులు
నజుడు దామోదరుడు నీశుడు
రవియు నీవై వెలుగు భగవన్
కోటివందనముల్

40 అమితవీర్యానంతవిక్రమ
సర్వరూపా ! వ్యాపకాత్మా !
ముందు వెనుకల నన్నియాశల
శర్వ ! నిను గొలుతున్

41 జగత్ప్రభువని నిన్నెరుంగక
కృష్ణ, యాదవ, సఖుడ యని పొర
బడుచు చనవుగ బిలిచితిని, ని
ర్లక్ష్యముగ దేవా !

42 పదుగురెదుటను నొంటిపాటున
నశన శయనాసనక్రీడల
మేలమాడితి నల్పబుద్ధిని
స్వామి కావగదే !

43 ఈచరాచర జగత్పతియును
గురుడు పితరుడు దైవ మీవే
నీకు సముడును నధికు డొకరుడు
లేడు జగముల మాధవా !

44 తండ్రి తనయుని హితుడు మిత్రుని
ప్రియుడు భార్యనువోలె సైపుచు
కరుణనేలుము సదా వరదా
నీపదాంకితదాసుడన్

45 విశ్వరూప మదృష్టపూర్వము
సంతసంబిడె భయము గొల్పెను
సౌమ్యమౌ నీపూర్వరూపము
గరుణ జూపుము కేశవా !

46 నీమనోజ్ఞ యదార్థరూపము
కిరీటము గద చక్రధారిగ
చతుర్భుజునిగ విశ్వమూర్తీ !
దర్శనం బిడుమా :
భగవానుడు చెప్పెను :-

47 ఆదిమధ్యాంతములు లేని య
ఖండదీప్తము, నాన్యదృష్టము
పరమారూపము ప్రసన్నుడనై
యోగశక్తిని జూపితిన్

48 ఇట్టిదగు నావిశ్వరూపము
నీవుగా కొరు లెవరు గాంచరు
వేదయజ్ఞాధ్యయనజపదా
నాది కర్మలు జేసినన్

49 ఇట్టి ఘోరాకారముం గని
భయము మోహము నంద కర్జున
భితివీడి ప్రసన్నమతివై
పూర్వరూపము గాంచుమా !
సంజయుడు చెప్పెను :-

50 ఇట్లు పలికిన వాసుదేవుడు
సౌమ్యమౌ తన పూర్వరూపము
బొంది భయకంపితుని పార్థుని
ప్రీతి నోదార్చెన్

అర్జునుడనెను :-

51 నీప్రసన్న మనుష్యరూపము
గాంచి స్వస్థత జెందినాడను
కుదుటబడినది మనసు మాధవ !
ధన్యతను గంటిన్

భగవాన్ :-

52 నీవు జూచిన విశ్వరూపము
జూచుటకు నత్యంత దుర్లభ
మమరులును నెల్లపుడు గాంచగ
దపనచెందెద రర్జునా !

53 నీవుగాంచిన విశ్వమూర్తిని
వేద తప దానముల యాగ
క్రియలచేతను గన నసాధ్యము
భక్తిలేకున్నన్

54 ఇట్టిరూపుడ నన్నెరుంగుట,
గాంచగల్గుట, నైక్యమందుట
అన్యమెరుగని భక్తవరులకె
సాధ్యమగు పార్థా !

55 మత్పరమ్ముగ కర్మ జేసెడి
మత్పరుండును సంగరహితుడు
భూతహితుడౌ పరమభక్తుడు
నన్నె పొందును ఫల్గునా

శ్రీ మద్భగవద్గీతాసుధామాధురి - విశ్వరూపసందర్శన
యోగము ఏకాదశాధ్యాయము.

12వ అధ్యాయము - భక్తియోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1 సతము నీపై నిల్పి చిత్తము
సగుణుగా కొందరును కొలుతురు
బ్రిహ్మగా కొందరును కొలుతురు
ఎవరు ఘను లనఘా !

భగవానుడు పలికెను :-

2 చిత్తమును నాయందె నిలుపుచు
తదేకాత్మను నిష్ఠపరుడై
శ్రిద్ధగా నన్నుపాసించెడి
యోగి శ్రేష్ఠుడు భారతా !

3 అక్షరము నవ్యక్త మచలము
ననిర్దేశ్యము ధృవ మచింత్యము
నైన ఈశ్వరు నాత్మ సతతము
నుపాసించెడి సాధులున్

4 ఇంద్రియమ్ముల నిగ్రహించియు
నన్నిటను సమభావగతులౌ
సర్వభూతహితైకచిత్తులు
నన్నె పొందుదు రర్జునా !

5 నిర్గుణాత్మోపాసనము బహు
క్లేశతరమై యుండుకతమున
దేహధారులు నిర్గుణుం గన
కష్టసాధ్యము భారతా !

6 కర్మలను మత్పరము జేయుచు
నాత్మచింతన నన్నె పరముగ
నెల్లవేళల నుపాసించెడి
యోగి నను బొందున్

7 మత్పరాంకిత చేతనులునై
నన్నె సతతము గొలుచువారికి
మరణ భవ భయ బంధముక్తిని
నచిర మొనగూర్తున్

8 మతిని స్థిరముగ నన్నె దలపుము
బుద్ధి నాయం దెపుడు నిలుపుము
దాన నిక నాయందె యుందువు
అసంశయ మిది ఫల్గునా

9 స్థిరముగా నాయందు చిత్తము
నిలుప శక్యముకాని యప్పుడు
సాధనాత్మక యోగనిష్టను
నన్ను పొందగ గోరుమా :

10 సాధనమునకు శక్తిలేనిచొ
సర్వకర్మలు మత్పరంబుగ
జేయు మంతట మత్ప్రియంబున
సిద్ధి గాంతువు ఫల్గునా

11 దీనికిన్ దగు శక్తి లేనిచో
శరణు జొచ్చుము నన్నె పార్థా
మదాశ్రియు నియతాత్ముడవునై
కర్మఫల మర్పింపుమా !

12 సదభ్యాస జ్ఞాన ధ్యాన సు
కర్మఫలత్యాగములు భారత !
ఉత్తరోత్తర ముత్తమమ్ములు
త్యాగ మొసగును శాంతమున్

13 సర్వభూత ద్వేష రహితుడు
స్నేహశీలి దయాస్వభావుడు
మమత్వాహంకారరహితుడు
కష్టసుఖ సముడున్

14 సతత తుష్టుడు యోగయుక్తుడు
నియత చిత్తుడు నిశ్చయాత్ముడు
మదంకిత బుధ్యాత్మభక్తుడు
నాకు ప్రియతము డర్జునా !

15 లోక మెవ్వనివలన భీతిల
దెవడు జగతికి భయమునందడు
భయ క్రోధోద్వేగహర్షవి
దూరు డాతడె భక్తుడా

16 శుచియు దక్షుం డుదాసీనుడు
గతవ్యథుడు నసంగకర్ముడు
కామరహితుడు నైన భక్తుడు
నాకు మిక్కిలి యిష్టుడౌ

17 సుఖము దుఃఖము శుభాశుభములు
ద్వేషకాంక్షలు లేనిభక్తుడు
మదంకిత నిర్మలిన చిత్తుడు
నాకు ప్రియతము డర్జునా !

18 శత్రులందును మిత్రులందును
మానమందవ మానమందును
సౌఖ్య దుఃఖములంద సంగుడు
సముడు మత్ప్రియు డర్జునా !

19 స్తుతుల నిందల సముడు మౌనియు
తుష్టుడును ననికేతనుండును
నిశ్చలాత్ముడునైన భక్తుడు
నాకు నిష్టుడు భారతా !

20 శ్రద్ధగా మత్పరమ మతులై
యిట్టి ధర్మామృతము బాగుగ
నుపాసించెడి వరమ భక్తులె
నాకు ప్రియతము లెప్పుడున్

శ్రీ మద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - భక్తియోగము
ద్వాదశాధ్యాయము

13వ అధ్యాయము - క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞవిభాగయోగము

అర్జును డడిగెను :-

1 ప్రకృతి యెయ్యది పురుషు డెవ్వడు
క్షేత్రమును క్షేత్రజ్ఞు లెవ్వరు
జ్ఞానమును జ్ఞేయమ్ము లెయ్యవి
తెలియజెప్పవె కేశవా !

భగవానుడు తెల్పెను :-

2 ఈశరీరమె క్షేత్ర మనియును
తద్విదుడు క్షేత్రజ్ఞ డనియును
జ్ఞానయోగులు చెప్పుచుందురు
తెలియగాదగు ఫల్గునా !

3 సర్వ క్షేత్రములందు భారత
నన్నె క్షేత్రజ్ఞునిగ దెలియుము
క్షేత్రమును క్షేత్రజ్ఞు గూర్చిన
ఎరుకయే సుజ్ఞానమౌ

4 క్షేత్రమును, తజ్జన్మ, ప్రకృతియు
వికారంబులు క్షేత్రవేత్తయు
నతని మహిమల గూర్చు జ్ఞానము
సంగ్రహంబుగ దెల్పెదన్

5 దీని ఋషులు ననేకవిధముల
వేదముల గానంబుజేసిరి
యుక్తియుతముగ బ్రహ్మసూత్రము
లందు బల్కిరి కవ్వడీ !

6 పంచభూతము లింద్రియమ్ములు
మనోబుద్ధులు నహంకారము
నింద్రియార్ధము లైదు మూల
ప్రకృతియును పార్థా !

7 కోర్కె ద్వేషము సుఖము దుఃఖము
శరీరేంద్రియసమూహంబును
తెలివి ధైర్య వికారయుత మిది
క్షేత్రమౌ పార్థా !

8 అమానిత్వము నదంభిత్వము
క్షాంత్యహింసార్జవములును శుచి
ధృతులు గురుసేవయును నింద్రియ
నిగ్రహమ్ములు మరియునున్

9 విషయముల వైరాగ్యమూనుట
నహంకారము లేకయుండుట
జన్మమృతి రుగ్ జరాదుఃఖము
లందు దోషము లరయుటన్

10 ఆలుబిడ్డలు గృహమునందున
మమత తగులములుండకుండుట
ప్రాప్తమైన హితాహితంబుల
సామ్యభావము నూనుటన్

11 అనన్యంబయి సుస్థిరంబగు
మత్పరంబగు భక్తియోగము
విజన సుస్థల వాససంస్థితి
జనాసంగతియున్

12 నిత్య మాత్మజ్ఞాననిష్ఠయు
తత్త్వదర్శన మిన్నికలసిన
దదియె జ్ఞానము కాని దజ్ఞా
నమ్మసూ పార్థా :

13 తెలియదగినది బ్రహ్మతత్త్వము
తత్త్వవిదునకె మోక్షమబ్బును
సదసదాత్మ మనాది బ్రహము
దాని దెల్పుదు భారతా :

14 అంతటను చేతులును కాళ్లను
కండ్లు శిరములు చెవులు ముఖములు
కలిగి జగముల నిండియున్నది
ఆత్మనిత్యముగన్

15 ఇంద్రియముల గుణప్రకాశము
వర్జితేంద్రియ మసక్తంబును
సర్వభృతమును నిర్గుణమ్మ, గు
ణానుభవమును బ్రహ్మమౌ

16 భూతబహి రంతరవ్యాప్తము
చరాచర మతిసూక్ష్మమగుటను
ఆత్మ అర్జున కగోచరమది
దవ్వుదాపుల నుండెడిన్

17 ప్రాణులందున నిండియుండియు
కలియన ట్లగపడును బ్రహ్మము
సృష్టియును స్థితియును లయమ్మును
దాన చేయును ఫల్గునా !

18 సర్వకాంతుల నిండువెలుగై
జ్ఞాన జ్ఞేయ ధ్యేయములు నై
తమోహరమై హృత్థితంబై
ఆత్మ యలరారున్ !

19 క్షేత్రమును జ్ఞానమును జ్ఞేయము
నెరుగబరచితి సంగ్రహంబుగ
దీని దెలియు మదీయ భక్తుడు
నన్ను బొందుట కర్హుడౌ

20 ప్రకృతియును పురుషుండు నుభయు ల
నాదులన్నది యెరుగు మర్జున
త్రిగుణములు మతివికారంబులు
ప్రకృతిభవములు భారతా !

21 కార్యకారణసంవిధానము
ప్రకృతికృతమని, సుఖము దుఃఖము
ననుభవించుట కిలను హేతువు
పురుష డనియును నెరుగమా

22 ప్రకృతిసంస్థితు డగుట జీవుడు
ప్రాకృతములగు గుణములందును
గుణము లంటుటచేత సదసత్
జన్మలను బొందున్

23 దేహమం దీజీవు డున్నను
అనుమతించెడివాడు సాక్షియు
పరుడు భోక్తయు, భర్త, యీశుడు
బ్రహ్మమే తెలియన్

24 ఇట్లు పురుషుని దెలిసి సగుణ
ప్రకృతిని గ్రహియించు విజ్ఞుడు
మరల జన్మం బెత్తబోవడు
ఎట్టి సాధకుడేనియున్

25 ధ్యానకర్మ జ్ఞానయోగులు
ఆత్మయోగ సునిష్ఠితాత్ములు
ఆత్మసాక్షాత్కారమందుదు
రాత్మమార్గములన్

26 వీని నెరుగనివార లితరుల
వలన దెలిసియు ననుష్ఠింతురు
శ్రుతిపరాయణులయ్యు భవమును
దాటజాలుదు రర్జునా!

27 క్షేత్రమును క్షేత్రజ్ఞు లొండొట
కూడియుండిన కారణముననె
ఈచరాచరవిశ్వ మంతయు
సృజనమందిన దారయన్

28 దేహములు దహ్యంబులైనను
సర్వజీవులయందు సముడై
యున్న యీశ్వరు నవ్యయునిగా
గాంచు నాతడె జ్ఞానియౌ

29 సర్వజీవులయందు వెలిగెడు
సర్వు సమముగ గాంచు విజ్ఞుడు
తన్ను దా హింసింపజూడడు
గాన మోక్షము నందెడున్

30 సర్వకర్మలు ప్రకృతిచేతనె
సర్వవిధముల జేయబడునని
ఆత్మ డెప్పుడు కర్త కాడని
తెలియునాతడె జ్ఞానియౌ!

31 పృథగ్భూతప్రపంచ మంతయు
నాత్మగత మని, యాత్మనుండియె
వ్యాప్త మగునని యెరుగు జ్ఞానియె
పొందు బ్రహ్మము నర్జునా :

32 అనాదియు నిర్గుణుడు నవ్యయు
డగుట నాత్ముడు దేహియయ్యును
కర్తయును బద్ధుడును కాడని
తెలిసికొనుము ధనంజయా :

33 సర్వగత మాకాశమంటదు
వేనినైనను సూక్ష్మమగుటను
అట్లె దేహము లన్నిటంగల
ఆత్మ నంటవు నెవ్వియున్

34 సూర్యు డొక్కడె లోకమంతయు
ప్రజ్వలింపగ జేయురీతిని
క్షేత్రి దా క్షేత్రముల నన్నిటి
ప్రకాశింపగజేసెడిన్

35 జ్ఞానదృష్టిని యివ్విధంబున
క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞాంతరజ్ఞుడు
భూతప్రకృతి మోక్ష విదుడును
నన్నె బొందుదు రర్జునా :

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ
విభాగయోగము–త్రయోదశాధ్యాయము

14వ అధ్యాయము - గుణత్రయ విభాగయోగము

1 పరమ ఋషులందరును దేనిని
తెలిసి పరమున మోక్షమందిరొ
అట్టి పరమోత్కృష్టమగు సు
జ్ఞానమును బోధించెదన్

2 ఇట్టి జ్ఞానోపాశ్రితాత్ములు
నాదు సారూప్యమును బొందుట
స్వర్గమందుననైన బుట్టరు
వ్యధను చెందరు లయమునన్

3 మహాప్రకృతి సృజనక్షేత్రము
అందునే గర్భంబు నుంచుదు
దానినుండి సమస్త భూతము
లుద్భవించును ఫల్గునా !

4 సర్వజాతుల శరీరమ్ములు
మాయయోనిసముద్భవంబులు
నేను తండ్రిగ బీజముంచుదు
ప్రకృతిగర్భమునన్

5 ప్రకృతిజాతగుణమ్ము లగు నీ
సాత్వికము రాజసము తామస
మవ్యయాత్ముని దేహబద్ధుగ
జేయుచున్నని భారతా !

6 అందు సత్త్వము స్వచ్ఛ మగుటను
ప్రకాశమును ననామయమునై
సత్త్వ సుఖ సుజ్ఞానకాంక్షల
జీవు జేయు నిబద్ధుగాన్ !

7 దృశ్య విషయాపేక్ష, సంగము
లరయ రాజసభావములునౌ
రాజసాత్మకకర్మములచే
దేహి బద్ధు డగున్

8 తమోగుణ మజ్ఞానజ మ్మది
మోహకారణ మగుచు జీవుని
మరపు నలసత్వమును నిద్రల
పట్టి బంధించున్

9 సుఖమునందున సత్త్వగుణమును
కర్మమందున రజోగుణమును
జ్ఞానవిస్మృతి దమోగుణమును
జేర్చు జీవుని కవ్వడీ !

10 సత్త్వబలమున రజస్తమములు
రజశ్శక్తిని సత్త్వతమములు
తమోజృంభణ రజస్సత్త్వము
లణచగాబడు నర్జునా !

11 దేహమున శ్రోత్రాది కేంద్రియ
ద్వారముల 'ధీ' జ్ఞాన దీధిత
లతిశయించిన సత్త్వ వృద్ధిగ
దెలియఁగాదగు ఫల్గునా !

12 రజోగుణ మభివృద్ధినందిన
లోభమును వాంఛలు నశాంతియు
నాశ, కర్మారంభములు నరు
నాశ్రయించును భారతా !

13 తమోగుణ మధికంబునందిన
బుద్ధి మాంద్యము నప్రవృత్తియు
ప్రమాదము మౌఢ్యంబు లబ్బును
నరున కీజగతిన్

14 సత్త్వ మతిశయమందునుండగ
మృతిని జెందిన దేహి విజ్ఞా
నాత్ము డందెడి విమలలోకము
నందు నిక్కము ఫల్గునా !

15 రజోవృద్ధిని మరణమందిన
కర్మసంగులయందు బుట్టును
తామసుడుగా మృతుండై నచో
హీనయోనుల బుట్టెడిన్

16 సత్త్వ రాజస తామసకృత
కర్మఫలములు సత్త్వ నిర్మల
సౌఖ్యమును, దుఃఖమును, మౌఢ్యము
నరులు గాంతురు క్రమమునన్

17 సత్త్వమున జ్ఞానంబు కల్గును
రాజసంబున లోభమబ్బును
తమమునం దజ్ఞానమును మో
హము ప్రమాదము లబ్బెడిన్

18 ఊర్ధ్వలోకమ్ములను సత్త్వులు
మనుజలోకము రాజసాత్ములు
నీచగుణ తామసు లధస్థితి
బొందుచుందురు ఫల్గునా!

19 గుణములనుగా కొరుని కర్తగ
నెన్న బోవక జ్ఞానఘనుడై
నన్ను గుణముల కతీతునిగా
దెలియునాతడె ముక్తుడా!

20 దేహకారణగుణత్రయమును
మించి జననము మృతియు జరయును
దుఃఖమును వర్జించు జీవుడు
శాశ్వతాత్ముడు భారతా!

అర్జునుడడిగెను :-

21 గుణాతీత విశుద్ధచిత్తుని
లక్షణములును వర్తనంబులు
గుణాతీకర్ముణార్థసాధన
దెలియజెప్పుము మాధవా !

భగవానుడుచెప్పెను :-

22 త్రిగుణకార్యము కాన సుఖమును
కర్మవృత్తియు మోహ మనునవి
అందు ద్వేషము, కాంక్ష పూనడు
వచ్చిపోయెడువానికై

23 సాక్షిమాత్రుడుగా మెలంగుచు
త్రిగుణచలితుడుగాక ప్రాజ్ఞత
గుణములే వర్తించు టెరిగియు
నిశ్చలత నుండున్

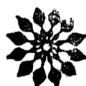
24 మన్ను పాషాణంబు స్వర్గము
సుఖము దుఃఖము, స్తుతియు నిందయు
ప్రియాప్రియములయందు సముడై
యనుభవించును ధీరతన్

25 మానమవమానముల సముడును
శత్రుమిత్రులయందు తుల్యుడు
కామ్యకర్మాచరణ విముఖుడు
గుణాతీతుడు పాండవా !

26 నన్నచంచల భక్తియోగము
జేసియారాధనము జేసిన
గుణావరణము దాటి బ్రహ్మము
దానయగుటకు నర్హుడా !

27 నాశరహితుడ నిర్వికారుడ
శాశ్వతాత్ముడ ధర్మరూపుడ
నిరతిశయ సుఖవిధి విధాతను
నేనెసుమ్ము ధనంజయా !

శ్రీ మద్భగవద్గీతా సుధామాధురి - గుణత్రయవిభాగ
యోగము చతుర్దశాధ్యాయము

15వ అధ్యాయము-పురుషోత్తమప్రాప్తియోగము

భగవానుడు పల్కెను :-

1 ఊర్ధ్వమూలము నధశ్శాఖము
వేదపర్ణము భవాశ్వత్థము
నవ్యయము నని తెలియుప్రాజ్ఞుడు
వేదవిద్వరు డర్జునా !

2 త్రిగుణవృద్ధిని విషయపుంజిగు
రాకు శాఖలు-కర్మబంధము
లగుచు వేర్లు-వ్యాప్తిగాంచెను
క్రిందు మీదుగ భారతా !

3 భవాశ్వత్థపు స్వరూపంబును
నాది మధ్యాంతములు నగపడ
వైన దృఢమూలమును వైరా
గ్యాసిచే దునుమం దగున్

4 దాన నందిన పరమపదమును
వీడి మరలడు తత్ప్రవృత్తికి
నాద్యునాత్ముని "నీవె శరణని"
వెదుకగావలె భక్తిమై

5 మోహమభిమానమును సంగపు
దోషమును కామమును సుఖదుః
ఖాది ద్వంద్వము లన్ని వీడిన
బ్రహ్మనిష్ఠులు నవ్యయం బగు
మోక్షమందుదు రర్జునా !

6 రవియు చంద్రుడు నగ్ని వెలుగని
స్వప్రకాశము పరంధామము
దాని పొందిన మరలరెవ్వరు
పరమపద మది ఫల్గునా :

7 నిత్యమౌ నాయంశ జగమున
జీవరూపమునంది ప్రకృతి
స్థముల నింద్రియములను బలిమిని
కర్షణము జేయున్

8 పూలతోటల పరిమళములను
మారుతము గ్రహియించునట్టుల
పొందిదేహము విడుచుపట్టున
జీవి వాసనలంది యేగును
తెలియు మిది పార్థా :

9 చెవులు కన్నులు ముక్కు నాలుక
చర్మ మను జ్ఞానేంద్రియమ్ములు
మనసు కలిసియు విషయసుఖముల
ననుభావించును ఫల్గునా :

10 దేహి దేహము వీడినపుడును
దేహమున గుణసంయుతుండై
విషయసుఖముల నందినపుడును
నాత్ముడే యని మూఢు లెరుగరు
జ్ఞానులకు దెలియున్

11 యత్నపరు లగు యోగు లాత్మని
హృదయమందే గాంతు రర్జున
శుద్ధ చేతము లేమి మూఢులు
గానజాలరు కవ్వడీ !

12 జగద్భా సాదిత్యతేజము
చంద్రకాంతియు నగ్నిదీప్తియు
నై వెలింగెడి ప్రకాశం బది
యస్మదీయం బెరుగుమా !

13 నేనె భూమికి శక్తి నగుదును
జీవజగతి భరించుచుందును
చంద్రునిగ నాయమృతాంశుల
పెంతు నోషధులన్

14 దేహముల వైశ్వానరాగ్నిగ
వెలసి ప్రాణాపానసంగతి
నాల్గురకముల యోగిరంబుల
బచన మొనరింతున్

15 జీవులందుననుండి వారికి
స్మృతియు జ్ఞాన మపోహ లొసగుదు
వేదవేత్తను వేదకర్తను
వేదవిదుడను భారతా !

16 లోకమందున పురుషు లిద్దరు
క్షరుడు నక్షరు డందు క్షరు డన
భూతజాలము, నక్షరుడు కూ
టస్థు డనబరగున్

17 త్రిలోకంబుల జేరి భారము
మోయునవ్యయు బరుని నన్నిల
నీశ్వరుడు పురుషోత్తముడు పర
మాత్ము డందురు భారతా!

18 క్షరాక్షరులకు నతీతుండను
దాన వేదములందు జగముల
బూరుషోత్తము డను ప్రసిద్ధిని
గాంచినాడను కవ్వడీ!

19 నరుడు విజ్ఞత బూరుషోత్తము
నన్నెరుంగుచు సర్వవిదుడై
చిత్తశుద్ధిగ నన్నివిధముల
నన్భజించిన ముక్తుడౌ

20 ఈరహస్యంబైన శాస్త్రము
నీకు విశదముగాగ దెల్పితి
నెరుకగాంచిన జ్ఞానఘను డిల
కృతార్థుం డగు ఫల్గునా!

శ్రీమద్భగవద్గీతాసుధామాధురి - పురుషోత్తమ
ప్రాప్తి యోగము పంచదశాధ్యాయము.

16వ అధ్యాయము - దైవాసురసంపద్విభాగ యోగము

1 అభయ మంతఃకరణశుద్ధియు
జ్ఞానయోగమునందు నునికియు
తపస్స్వాధ్యాయార్జవమ్ములు
దానయజ్ఞదమమ్ములున్

2 అహింసయు సత్యమక్రోధము
త్యాగమును శాంతియు నపిశునము
భూతదయ మార్దవము స్థైర్యము
నలోలత్వము వినయమున్

3 తేజ మోర్పును ధృతియు శౌర్యము
ద్రోహగర్వవిదూరతత్త్వము
దైవసంపదతోడ బుట్టిన
వాని సుగుణంబుల్

4 దంభమును దర్పము నహంకృతి
క్రోధ పరుషాజ్ఞానగుణములు
అసురసంపదతోడ బుట్టిన
వాని నైజంబుల్

5 దైవసంపద మోక్షమొసగును
అసురసంపద బంధహేతువు
దివ్యగుణముల బుట్టినాడవు
దిగులు చెందకు మర్జునా!

6 లోకమందున దైవ మాసుర
మనెడి ద్వివిధపు సృష్టు లున్నవి
దైవసంపదవిధము దెలిపితి
నాసురము వినుమా :

7 ఇల ప్రవృత్తి నివృత్తిమార్గము
లున్నవనియే యెరుగ రసురులు
శౌచమును నడవడియు సత్యము
వారలందున మృగ్యముల్

8 జగ మసత్యము నప్రతిష్టము
కామహేతుక మనశ్వరమును
స్త్రీపురుషసంబంధజాతము
నందు రసురులు ఫల్గునా

9 నాస్తికులు నష్టాత్ములల్పులు
క్రూరకర్ములు నహితకరులును
లోకముల నాశనముజేయగ
పుట్టుచుందురు నసురులై

10 తనివితీరని కామరతులై
దంభమానమదాన్వితులునై
మోహచలమున నీచవృత్తుల
ప్రవర్తింతురు నాసురుల్

11 మరణపర్యంతమ్ము నమితపు
నాశలకు లోనైన వారై
కామభోగము లనుభవించుటె
ధ్యేయ మందురు నాసురుల్

12 అనంతాశాపాశబద్ధులు
కామ క్రోధాధీనమతులై
కామభోగార్థమ్ము నన్యా
యార్థసంగ్రహు లాసురుల్

13 ఇప్పు డీకోరికను బొందితి
ముందు ముందును బొందగల్గుదు
నాది యీధన మింతకంటెను
నెక్కు డార్జింతున్

14 శత్రు జంపితి దక్కువైరుల
గూడ జంపుదు నీశ్వరుండను
నేనె భోగిని కార్యసిద్ధుడ
బలుడ సుఖి నౌదున్

15 నేను ధనికుడ నభిజనుండను
నసదృశుండను యాగదానము
లాచరించి సుఖమ్ము లందెద
నని దలంచును మూఢుడై

16 చపలచిత్తుడు మోహితాత్ముడు
కామభోగాసక్తు డపవి
త్రాంత రంగుడు నసురభావుడు
నరకమున బడు నర్జునా !

17 ఆత్మస్తుతి పరులలుసు లూర్జితి
ధనము మానము మదము కలిమిని
దాంభికస్థితి నవిధపూర్వక
నామమాత్రపు యజ్ఞకర్మల
నాచరింతురు రక్కసుల్

18 అహంకారము బలము దర్పము
కామమును క్రోధము నసూయయు
కలిగి తనయం దితరులందున
నాత్మ గాంచరు ఫల్గునా !

19 ఆత్మద్వేషుల క్రూరకర్ముల
నధములను నీచులను సంసా
రంబునన్ గడు హీనజన్ముల
నొందజేయుదు రెప్పుడున్

20 జన్మజన్మల మూఢమానవు
లసురయోనుల బుట్టి గిట్టుచు
నన్ను బొందగలేక గాంతురు
హీనదుస్థితులన్

21 కామమును క్రోధమ్ము లోభము
తనను నాశముఁజేయు నరకపు
ద్వారములుగా నెరిగి మూటిని
విడువగావలె నర్జునా !

22 నారక ద్వారములు కామ
క్రోధలోభాదులను వీడియు
నరుడు మేలగు యోగసాధన
జేసి గాంచును మోక్షమున్

23 శాస్త్ర పద్ధతు లుజ్జగించుచు
నిచ్చవచ్చినరీతి వర్తిలు
నరుడు సిద్ధియు సుఖము మోక్షము
నందజాలడు భారతా !

24 కాన కార్యము నకార్యంబును
దెలియ శాస్త్రమెః ప్రమాణం బగు
శాస్త్రచోదితకర్మ జేయగ
దగుఁదు వీవె ధనంజయా !

శ్రీ మద్భగవద్గీతాసుధామాధురి - దైవాసుర సంపద్వి
భాగయోగము - షోడశాధ్యాయము

17వ అధ్యాయము - శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగము

అర్జునుడు పల్కెను :-

1 శాస్త్రవిధులను నుజ్జగించుచు
శ్రద్ధ నర్చనచేయు నరుస్థితి
సత్త్వ రాజస తామసంబుల
నేది శ్రీకృష్ణా !

భగవానుడు పల్కెను :-

2 దేహధారుల స్వభావాశ్రిత
శ్రద్ధ త్రివిధము సవ్యసాచి
సాత్త్వికమ్మును రాజసమ్మును
తామస మ్మనగన్

3 పూర్వభవ సంస్కారయుతమౌ
చిత్తవృత్తిని శ్రద్ధ గల్గును
శ్రద్ధయే యీపురుషు డాతని
స్వభావం బది ఫల్గునా !

4 దేవతాళిని సత్త్వచిత్తులు
యక్షదైత్యుల రాజసాత్ములు
ప్రేతభూతగణమ్ములను తా
మసులు గొల్తురు కవ్వడీ !

5 దంభసహితాహంకృతాత్ములు
కామరాగబలాన్వితాత్ములు
నశాస్త్రీయపు టుగ్రతపముల
నాచరింతురు రాక్షసుల్

6 దేహమందలి భూతజాలము
శరీరాంతరవర్తి నన్నును
ఘోరతపముల సృక్కఁజేయుదు
రుజ్ఝులై యసురుల్

7 అన్నమును త్రివిధాత్మకమ్మగు
యజ్ఞ దాన తపమ్ములున్నటు
ప్రీతిగొల్పును త్రివిధగుణముల
వాని భేదము నెరుగుమా !

8 ఆయురారోగ్యములు సత్త్వము
బలము సుఖమును బ్రీతి గూర్చెడి
రసము తైలము స్థిరము హృద్యము
లైన యాహారములు సాత్త్విక
ప్రియుల కిష్టంబుల్

9 దుఃఖ రోగ విదాహ హేతువు
చేదు పులుపును నుప్పు కారము
రూక్షమును నత్యుష్ణమన్నము
రాజసుల కిల ప్రీతియౌ

10 అపక్వంబును రసవిహీనము
పూఁటయును పాసినది యెంగిలి
యశుద్ధంబును నైన యన్నము
తామసుల కిల నిష్టమౌ !

11 చేయదగు నని చిత్త మొప్పిన
శాస్త్రవిహితము ఫలముకోరక
చేయుయజ్ఞము సాత్త్వికమ్మని
జ్ఞాను లందరు భారతా !

12 ఫలమునందలి వాంఛచేతను
దాంభికమ్మగు కీర్తికొఱకై
చేయు యజ్ఞము రాజసమ్మని
యెరుగు మాత్మను ఫల్గునా !

13 విధివిహీనము నసృష్టాన్నము
మంత్రరహితము నదక్షిణమును
శ్రద్ధశూన్యము నైన యాగము
తామసం బగు నర్జునా !

14 దేవగురు విప్రార్యపూజయు
బ్రహ్మచర్యార్జవాహింసలు
బాహ్యమభ్యంతరము శౌచము
దేహతపములు కవ్వడీ !

15 అనుద్వేగకరమ్ము ప్రియమును
సత్యమును హితమైన వాక్యము
వేదశాస్త్రాధ్యయన మనునవి
వాక్తపం బులు పాండవా !

16 మనోనైర్మల్యమ్ము సౌమ్యము
మౌన మాత్మవినిగ్రహంబును
భావసంశుద్ధియును నియ్యవి
మనోతపములు ఫల్గునా!

17 అఫలకాంక్షులు నిశ్చలాత్ములు
భక్తిశ్రద్ధల జేయు తపముల్
మనోవాక్కాయముల త్రివిధము
లిలను సాత్త్వికముల్

18 పూజ గౌరవపురస్కారము
లందుకొనుటకు డాంబికంబుగ
జేయు నస్థిర మనిశ్చిత మౌ
తపము రాజస మర్జునా!

19 మొండిపట్టున నాత్మపీడా
కరంబయ్యును నన్యనాశము
గోరి చేసెడి తపం బయ్యది
తామసము పార్థా!

20 దేశమును కాలమ్ము పాత్రయు
నెరిగి యర్హమ్మైన దానము
దిరిగి యుపకృతి జేయు జాలని
నరన కొసగుట సత్త్వమౌ

21 ప్రతిఫలమ్మును ప్రత్యుపకృతియు
గోరి మనుజుడు క్లేశమతియై
చేయు దానము రాజస మ్మని
బుధులు పల్కుదు రర్జునా !

22 అసత్కృతమును నవజ్ఞాతమ
దేశకాల మనర్హపాత్రము
నైన దానము తామస మ్మని
ఆర్యు లందురు భారతా !

23 ఓమ్ తత్ సత్ నాగబ్రహ్మము
త్రివిధరీతుల జెప్పబడియెను
విప్రవేదాధ్వరము లాదిని
సృజింపంబడె వానిచేన్

24 వేదవేత్తలు విధివిహితములు
యజ్ఞ దాన తపమ్ము లాదిని
ప్రణవ మగు నోంకృతిని సల్పుచు
మొదలుపెట్టెద రర్జునా !

25 ఫలముగోరక ముముక్షువు లిల
'తత్' పదోచ్చారణమునన్ బహు
యజ్ఞ దాన తపఃక్రియల్ భువి
సల్పుచుందురు ఫల్గునా !

26 'సత్' పదమ్మును 'కలదు' 'మంచిది'
యనెడి యర్థము లందునన్ మరి
శుభప్రద మగు కర్మలందున
బ్రయోగింతురు కవ్వడీ !

27 యజ్ఞ దాన తపస్సులందలి
స్థితిని 'సత్తు' ని పల్కుచుందురు
ఇల తదర్థకకర్మ సైతము
సత్తనంబడు పాండవా !

28 యజ్ఞ దాన తపస్సులన్ మది
శ్రద్ధలేకయె నరుడు చేసిన
నసత్తందురు ఇహపరంబుల
చెరచు నయ్యది ఫల్గునా !

శ్రీ మద్భగవద్గీతాసుధామాధురి – శ్రద్ధాత్రయవిభాగ
యోగము సప్తదశాధ్యాయము

18వ అధ్యాయము - మోక్షసన్న్యాసయోగము

అర్జునుడడిగెను :-

1 కేసిసంహర ! హృషీకేశా :
సన్న్యసంబును త్యాగ మను నీ
రెంటితత్త్వము వేరువేరుగ
దెలియజెప్పవె వేడెదన్

భగవానుడు చెప్పెను :-

2 కామ్యకర్మత్యాగమును సం
న్యాసమందురు బుధులు కొందరు
సర్వకర్మలఫలము వీడుటె
త్యాగ మందురు కొందరున్

3 కర్మ దోషయుతంబు కావున
వదలవలె నని కొంధ రంధురు
యజ్ఞ దాన తపాధికర్మల
త్యాగ మొప్పరు కొందరున్

4 కర్మవర్జనవిషయమున నా
నిర్ణయంబును వినుము శ్రద్ధగ
కర్మత్యాగము ముద్విధము లని
చెప్పబడినది భారతా !

5 యజ్ఞ దాన తపంబు లర్జున
మనీషుల కతిపావనంబులు
నట్టి యాగాదులను వీడక
ననుష్ఠించుటె యుక్తమౌ

6 యజ్ఞ దాన తపస్సు లనునవి
సంగఫలకాంక్షలను విడిచియు
చేయుటయె యుత్తమము యుక్తము
నిశ్చయంబుగ ఫల్గునా!

7 విహిత కర్మల విడుచు టెన్నడు
తగదు అజ్ఞానమున వదలుట
తామసత్యాగముగ నెంతురు
బుధులు కౌంతేయా!

8 శ్రమము ఖేదము కల్గునంచిల
కర్మమానిన త్యాగఫలమును
పొందనేరడు నట్టి త్యాగము
రాజస మ్మనఘా!

9 తనకు కర్తవ్యమ్ము విహితము
నైన కర్మల సంగమును ఫల
కాంక్ష వీడియు చేయుచో నది
సాత్త్వికమ్మగు త్యాగమౌ!

10 సాత్త్వికుడు మేధావి సంశయ
రహితు డగు త్యాగియు శుభాశుభ
కర్మముల నిష్టము నయిష్టము
నంద డెన్నడు ఫల్గునా!

11 దేహి సంపూర్ణముగ గర్మల
వీడు టయ్యది యశక్యంబౌ
కాన కర్మల ననుష్ఠింపుచు
ఫలము వదలిన త్యాగిమౌ :

12 కర్మఫల మది హితము నహితము
మిశ్రమం బని త్రివిధ మర్జున
చనినపిమ్మట జీవి పొందును
త్యాగి నంటవు వాననల్

13 కర్మకాండము జెప్పి సాంఖ్యులు
కర్మఫలహేతువులు నైదును
దెల్పినారలు వాని బల్కెద
వినుము శ్రద్ధగ నర్జునా :

14 కర్త, దేహము, నింద్రియమ్ములు
వివిధములు నౌ ప్రాణకర్మలు
దైవమును నీకర్మఫలముకు
కారణమ్ములు ఫల్గునా :

15 ధర్మమైన నధర్మమైనను
వాఙ్మనోదేహముల మనుజుడు
చేయు కర్మకు కారణములీ
యైదుసుము పార్థా :

16 కారణము లిటు నైదునుండగ
దుష్టబుద్ధియు కుసంస్కారుడు
కర్మతత్త్వం బెరుగజాలక
తానె కర్తగ నెంచెడిన్ :

17 కర్తృకర్మవిమోహదూరుడు
సర్వజీవుల జంపినను దా
కర్మబద్ధుడు కాడు కావున
హంత పాపియు గాడిలన్

18 జ్ఞాత జ్ఞేయము జ్ఞాన మనునవి
కర్మచోదకకారణమ్ములు
కర్త కరణము కర్మ మూడును
కర్మసంగ్రహముల్

19 కర్త కర్మ జ్ఞానములు గుణ
భేదమున త్రివిధంబు లని గుణ
సాంఖ్యతత్త్వము చెప్పుచున్నది
యదార్థమ్ముగ నెరుగుమా :

20 భిన్నములు నగు సర్వజీవుల
యందభిన్నము నేక మవ్యయ
మైన యాత్మను గాంచు జ్ఞానము
సాత్త్వికం బది ఫల్గునా !

21 భిన్నదృష్టిని సర్వప్రాణుల
భిన్నములుగా జూచి వేరని
యెంచు జ్ఞానము రాజసం బని
తెలియఁగాదగు నర్జునా !

22 అసత్యమ్ము నకారణమ్మును
తుచ్ఛమును నత్యల్పఫలదము
నై నదియె సర్వస్వ మనుకొను
జ్ఞాన మది తామసమునౌ !

23 సంగమును ఫలకాంక్షయును నభి
మానమును రాగమును ద్వేషము
లేని నియత విశిష్టకర్మలు
సాత్త్వికమ్ములు ఫల్గునా !

24 అహంకారము ఫలాపేక్షయు
కలిగి యధికాయాస కరముగ
చేయు కర్మన్ను రాజస మ్మని
ఆర్యు లందురు భారతా !

25 దాన గలిగెడు వ్యథయు నాశము
హింసలను తనశక్తి నెంచక
మూఢమతియై చేయు కర్మలు
తామసమ్ములు కవ్వడీ !

26 ముక్తసంగుడు నిరభిమానియు
జయము నపజయ మాత్మ నెంచక
ధైర్య ముత్సాహముల జేసెడి
కర్త సాత్త్వికు డిద్ధరన్

27 కర్మఫలకాంక్షియును రాగియు
లోభి హింసాత్ముడు నశుచియును
హర్షశోకసమన్వితుడు నగు
కర్త రాజసు డర్జునా!

28 అయుక్తుడు ప్రాకృతుడుద్ధూర్తుడు
శఠుడు నలసుడు నైకృతుండును
దీర్ఘసూత్రియు విషాదియు నగు
కర్త తామసు డనబడున్

29 బుద్ధి ధైర్యము గుణాత్మకముగ
ముప్విధంబులు వేరువేరుగ
దెల్పెదను సాకల్యముగ నవి
వినుము శ్రద్ధగ బాండవా

30 ప్రవృత్తియు నివృత్తియు కృత్యము
నకృత్యములును భయాభయములు
బంధమోక్షము లన్ని తెలిసిన
బుద్ధి సాత్త్విక మనబడున్

31 ఇలను ధర్మాధర్మ విషయము
కృత్య మపకృత్యముల సుస్థితి
యదార్థమ్ముగ దెలియజాలని
బుద్ధి రాజస మర్జునా !

32 తెలివి నవివేకమ్ముగప్పగ
నధర్మమ్మును ధర్మముగ స
ర్వమును విపరీతముగ దలచెడు
బుద్ధి తామసమౌ సఖా !

33 యోగసిద్ధిని నచలధృతిచే
మనఃప్రాణేంద్రియక్రియలను
నాత్మధారణ నుంచు ధైర్యము
సాత్త్వికమ్మగు ఫల్గునా !

34 ఫలాపేక్షయు రక్తికలిగియు
ధర్మ మర్థము కామమును నిల
ననుష్టింపగ జేయు ధైర్యము
రాజసమ్మగు భారతా !

35 మనుజు నెప్పుడు దుష్టబుద్ధిగ
నిద్ర భయ సంతాప మద దుః
ఖాన్వితునిగా జేయు ధైర్యము
తామసమ్ము ధనంజయా !

36 దేని యభ్యాసమున జీవుఁడు
సుఖప్రాప్తియు శోకనాశము
బొందునో యాసుఖము త్రివిధము
దెలియఁజెప్పెద నెరుగుమా !

37 తొలుత విషమను భ్రాంతి గూర్చియు
తుదకు నమృతమ్మగుచు భాసిలు
నాత్మరమణమువలన కలిగెడి
సుఖము సాత్త్విక మర్జునా !

38 ఇంద్రియాత్మక విషయసుఖ మిల
మొదట నమృతసదృశమునుం దుద
విషమునై సతతంబు గాల్చెను
అద్ది రాజససుఖమునౌ

39 ఆది నంత్యమువఱకు నాత్మను
మోహపుచ్చుచు నిద్ర యలసత
ప్రమాదమ్ముల గూర్చు సౌఖ్యము
తామస మ్మగు నర్జునా !

40 ప్రకృతిజన్యమునైన త్రిగుణము
లకు నిబద్ధము కాని వస్తువు
భూమి దివి నాకమునన్నైనను
లేదు వెదకిన కవ్వడీ

41 ద్విజ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రుల
వారివారి స్వభావగుణముల
ననుసరించియె కర్మవిభజన
చేయఁబడియె పరంతపా!

42 శమము దమమును తపము శౌచము
నోర్పు సద్వర్తనము భక్తియు
జ్ఞాన విజ్ఞానాది కర్మలు
ద్విజుల కర్మము లర్జునా!

43 శౌర్యమును పౌరుషము ధైర్యము
దక్షతయు యుద్ధమున స్థైర్యము
పాలనను సామర్థ్య మివియు
క్షత్రియోచితకర్మముల్

44 కృషియు గోరక్షణము వర్తక
మవని వైశ్యస్వభావకర్మలు
పరిచారాత్మక కృషిక కర్మలు
శూద్రసహజము లర్జునా!

45 స్వభావాత్మక కర్మరతుడై
నరుడు సిద్ధిని గాంచు నర్జున
స్వీయకర్మాసక్తు డేగతి
సిద్ధి బొందునొ తెలియుమా

46 లోకమును సృజియించి పెంచెడి
పరమపురుషుని మహితకర్మల
పూజ సల్పుచునుండు మనుజులు
సిద్ధిగాంతురు ఫల్గునా !

47 సులువుగా దా ననుష్టించెడి
పరుల ధర్మముకన్న శ్రీమకర
మయ్యు స్వీయమె మేలు దానను
నరుడు పొందడు పాపమున్

48 అగ్ని గప్పిన ధూమమట్టుల
గప్పె దోషము లన్నికర్మల
గాన దోషాస్పదములైనను
వీడరాదు స్వధర్మముల్

49 సంగరహితుడు వీతరాగుడు
జితాత్ముడు నైష్కర్మ్యసిద్ధిచె
మహితకర్మాతీతపదమును
పొందు నిర్మలుడై

50 అర్జునా నైష్కర్మ్య సిద్ధిని
ఎటుల నాత్మను పొందగలడో
అట్టి పరమగు జ్ఞాననిష్ఠను
సంగ్రహించెద దెలియుమా !

51 విశుద్ధుం డగుబుద్ధిమంతుడు
ధీరతను మతి నిగ్రహించియు
శబ్ద మాదిగ విషయదూరుడు
ద్వేషరాగవిముక్తుడున్

52 విజనవాసము మితాహారము
మనోవాక్కాయముల నియమము
సతతవైరాగ్యాశ్రయమ్మును
పూను ధ్యానమునిందుృడున్

53 కావరంబును బలము దర్పము
కామక్రోధమమత్వముల నిల
విడచు శాంతుడు బ్రహ్మరూపము
నందుటకు దా నర్హుడౌ

54 బ్రహ్మభూత ప్రసన్నచిత్తుడు
కోరడెద్దియు శోక మొందడు
సర్వభూతములందు సముడై
వాడు భక్తిని వరలెడిన్ :

55 నాస్వరూపము నాదు తత్త్వము
భక్తివలననె తెలియగా నగు
యదార్థంబుగ నన్నెరింగిన
నన్నె పొందును జ్ఞానియై

56 సర్వకర్మలు జేయుచుండియు
ఆత్మనిష్ఠుడు నాదుకరుణను
శాశ్వతంబును నక్షయంబగు
మోక్షపదవిని పొందెడిన్

57 సర్వకర్మలు నాకొసంగుచు
పరమగతిగానన్నె నమ్మచు
ధ్యానయోగమునంది సతతము
నన్నెగాంచును భారతా !

58 నీదు మతి నాయందే నిల్పిన
నాదయన్ కష్టములు గడచెదు
నన్నహంకారమున విననిచో
నాశ మందెద వర్జునా !

59 అహంకారము మాని, యుద్ధము
జేయునందువ నదియు వ్యర్థము
నీ స్వభావమె యుద్ధమును
నీచేత జేయించున్

60 అజ్ఞతను నీవొప్పకున్నను
స్వభావాత్మకస్వధర్మమునకు
కట్టుబడి పరవశత జేయుదు
వదియె ధర్మంబున్ !

61 సర్వభూతహృదాలయస్థితు
డీశ్వరుడు తన మాయాచేతను
ప్రాణికోటుల కీలుబొమ్మల
లీల నాడించున్

62 సర్వవిధముల నీశ్వరునె శర
ణమ్ము నందుము వానికృపచే
పరమశాంతిని మోక్షపదవిని
పొందగాగల మర్జునా !

63 అతిరహస్యంబైన జ్ఞానము
జెప్పినాడను వింటిగాడే
దాని బాగుగ నరసి చేయుము
ఇష్టమగురీతిన్

64 మిగుల నాత్మీయుడవు కావున
నమితగుహ్యతమంబు వాక్యము
చెప్పెదను నీహితముగోరుచు
శ్రద్ధగా విను మర్జునా !

65 మనసు నాయందుంచి భక్తిని
పూజ చేసి నమస్కరింపుము
హితుడ వౌట బ్రతిజ్ఞ బల్కద
నన్నె పొందెదు నిజముగన్

66 ధర్మములనన్నిటిని నాకై
వీడి నన్నే శరణు పొందుము
సర్వ పాపవిముక్తు జేసెద
దుఃఖమందకు పాండవా

67 భక్తి తపమును గురులసేవయు
నిష్టయును లేనట్టి నరులకు
నన్నుదూషణ చేయువారికి
చెప్పరా దీగీతలన్

68 అతిరహస్యంబైన గీతా
శాస్త్రమును నాభక్తవరులకు
జెప్పు విజ్ఞుడు జ్ఞానభక్తిని
పొందు నను సత్యంబుగన్

69 అట్టి మనుజుని కన్న నా కిల
ప్రియము గూర్పగ నేరరెవ్వరు
అతనికన్నను నాకు ప్రియతము
లొరులులే రిల ఫల్గునా

70 ధర్మయోగంబైన మనసం
వాద మధ్యయనమ్ము చేసిన
బుధుడు జ్ఞానాధ్వరముచే నను
జేరి కొలుచు పవిత్రమై :

71 శ్రద్ధగా ననసూయమతియై
గీత చదివిన విన్న సుజనుం
డెల్ల యఘములు వాసి పుణ్యుఁడు
పొందు లోకము లందెడిన్

72 అర్జునా యేకాగ్రబుద్ధిని
గీత సర్వము వింటివా ? య
జ్ఞానజమ్మగు మోహ మంతయు
శాశ్వతమ్ముగ బోయెనా ?

అర్జునుడుచెప్పెను :-

73 నీయనుగ్రహకారణమ్మున
మోహనాశన మయ్యె దేవా !
శంక వీడితి జ్ఞాన మందితి
చేతునీ యాజ్ఞన్

సంజయుడు పలికెను :-

74 అద్భుతము పులకాంకురప్రద
మైన కృష్ణార్జునుల భాషణ
మింపుమీర వినంగనోచితి
దైవకృపచేతన్

75 పరమగుహ్యతమంబు యోగము
స్వయము యోగీశ్వరుడు కృష్ణుడు
పార్థునకు బోధించుచుండగ
వింటి వ్యాసుని సత్కృపన్

76 పావనము నద్భుతము నగు శ్రీ
కృష్ణవిజయుల భాషణము మది
క్షణము క్షణము స్మరించుచును నా
నంద మందెద నరవరా :

77 కృష్ణు నద్భుత విశ్వరూపము
మాటిమాటికి మరల మరలను
సంస్మరించుచు ధ్యానమున నా
నంద మందెద భూవరా

78 ఎచట యోగీశ్వరుడు కృష్ణుడు
ధనుర్ధరు డగు నరుడు నుందురొ
శ్రీయు విజయవిభూతి నీతులు
నచట నుండును స్థిరముగాన్''

అసతోమాసద్గమయ - తమసోమాజ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ
ఓమ్ శాంతిః శాంతిః శాంతిః

శ్రీ భగవద్గీతాసుధామాధురి - మోక్షసన్న్యాసయోగము
అష్టాదశాధ్యాయము

సౌశీల్యం, సౌహార్దం, సరససాహిత్యం ఆదర్శ ఆచార్యత్వం కలబోసికొన్న విశిష్టవ్యక్తి శ్రీ శిష్టా సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు. శ్రీ సూర్యకాంతా వెంకటదీక్షితుల తృతీయ సంతానమైన వీరు పితృపాదులవద్ద సంస్కృతాంధ్ర కావ్య వ్యాకరణాలను అభ్యసించారు. 'కవితాభూషణ' శ్రీ వెంపరాల సూర్యనారాయణశాస్త్రి, 'అర్షవిద్యాభూషణ' శ్రీ జటావల్లభుల పురుషోత్తముల శుశ్రూషతో ఆంధ్రసాహిత్యోపాసన చేసారు. శ్రీ కొల్లి అనంతపద్మనాభశాస్త్రి, కొల్లూరి సోమశేఖర శాస్త్రి మహోదయుల సన్నిధిని అలంకార, శాస్త్రపాండిత్యాలను గడించుకొన్నారు.

అలంకార గ్రంథశిరోమణి అయిన 'కావ్యాలంకార చూడామణి' పై సిద్ధాంతగ్రంథం రచించి ఆంధ్రవిశ్వాకళా పరిషత్తునుండి ప్రప్రథమంగా 'ఎమ్. ఒ. యల్.' పట్టా పొందిన ఘనత వీరిది.

శ్రీ కోనసీమ భానోజీరామర్స కళాశాల, అమలాపురంలో ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షులై, అసంఖ్యాక విద్యార్థులకు ఉచితవిద్యా బోధనలో మార్గదర్శకులై పదవీవిరమణచేసిరి. శ్రీమూర్తిగారు కోనసీమలోని 'సాహిత్యసమితికి' దశాబ్దంపాటు కార్యదర్శిగా సేవలందించారు. 1962 నుండి శ్రీ సత్యసాయి సంస్థలలోని ఆధ్యాత్మిక విభాగానికి తమఅమూల్య సేవలందిస్తూ శ్రీసాయి ప్రబోధ ప్రచారమే జీవితాదర్శంగా భావించిన ధన్యజీవులు వీరు. వీరి అధ్యాత్మికోపన్యాసాలు గ్రంథరూపంలో ఆంధ్ర భక్తలోకానికి అందగలవని విశ్వసిద్దాం !